

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

“การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี” มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีการบริหารภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management)
2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ
3. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
4. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
5. ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ในการศึกษา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การบริหารภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) คือ รูปแบบการบริหารที่นำมาปรับใช้กับภาครัฐ เพื่อลดปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารจัดการ โดยเน้นการทำงานที่ยึดผลลัพธ์เป็นหลัก (สุพจน์ ทรายแก้ว, 2545)

แนวคิดทฤษฎีการบริหารภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management)

1. เน้นการบริหารงานในแบบมืออาชีพ (Professional Management)
2. กำหนดวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมให้ความสำคัญต่อการรับผิดชอบต่อผลงาน (Accountability for Results)
3. ให้ความสำคัญต่อการควบคุมผลสัมฤทธิ์ และการเชื่อมโยงให้เข้ากับการจัดสรรทรัพยากรและการให้รางวัล
4. ปรับปรุงโครงสร้างองค์การให้มีขนาดเล็กลงเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานมีการจ้างเหมางานบางส่วนออกไป (Contract Out)

5. เปิดให้มีการแข่งขันในการให้บริการสาธารณะ (Contestability) เพื่อช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพให้ดีขึ้น
6. ปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารงานให้มีความทันสมัย อิงแบบของภาคเอกชน (Business like approach)
7. เสริมสร้างวินัยในการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน ความประหยัดและคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร การจัดแบ่งประเภทของการบริหารภาครัฐแนวใหม่ตามกระแสแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูประบบ

การบริหารงานภาครัฐ

1. การปรับปรุงประสิทธิภาพ (Efficiency Drive)
 - 1.1 ปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารงานให้ทันสมัย
 - 1.2 เลียนแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจมากขึ้น
 - 1.3 มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน
2. การลดขนาดและการกระจายอำนาจ (Downsizing and Decentralization)
 - 2.1 เปิดให้กลไกตลาดเข้ามาแทนภาครัฐ
 - 2.2 จัดกลุ่มประเภทภารกิจงานหลัก/ งานรอง (Core Function/ Non - Core Function)
 - 2.3 เปิดให้มีการทดสอบตลาด (Market - testing)
 - 2.4 เปิดให้มีการแข่งขัน (Contestability)
 - 2.5 แยกผู้ซื้อบริการและผู้ให้บริการออกจากกัน (Purchaser - provider Split)
 - 2.6 ใช้ระบบการทำสัญญาข้อตกลง (Contractualism)
 - 2.7 การจัดตั้งองค์การบริหารงานอิสระของฝ่ายบริหาร
3. การมุ่งสู่ความเป็นเลิศ (In Search of Excellence)
 - 3.1 ให้ความสำคัญเรื่องวัฒนธรรมองค์กร ค่านิยม จรรยาบรรณวิชาชีพ
 - 3.2 การบริหารความเสี่ยง
4. การให้ความสำคัญต่อการบริการประชาชน (Public Service Orientation)
 - 4.1 มุ่งเน้นคุณภาพการดำเนินงาน
 - 4.2 ให้ความสำคัญต่อความพึงพอใจของลูกค้าผู้รับบริการ
 - 4.3 การมีส่วนร่วมของประชาชน

หลักการของการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management)

การปฏิรูประบบราชการไทย ทำให้เกิดหลักการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) โดยมีสาระสำคัญ คือ

1. การสร้างบริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน โดยภาครัฐจะต้องหันมาสร้างบริการที่รวดเร็ว โปร่งใส และสร้างความประทับใจให้กับประชาชนอันเป็นเสมือนลูกค้า
2. สนับสนุนให้ลดการควบคุมจากส่วนกลางและเพิ่มอิสระในการบริหารงานให้แก่หน่วยงานมากขึ้น หรือเน้นการกระจายอำนาจ ผ่อนคลายกฎระเบียบให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ
3. ให้ความสำคัญกับผลการปฏิบัติงาน หมายถึงเน้นการวัดผลการทำงานว่าประสบความสำเร็จมากน้อยแค่ไหน
4. การสร้างระบบสนับสนุนด้านการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา และยังสนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานมากขึ้น
5. การจัดการภาครัฐแนวใหม่สนับสนุนให้มีการเปิดกว้างในการแข่งขัน หลักการในข้อนี้เกิดจากการที่รัฐบาลมีภารกิจมากจนเกินไป เข้าไปมีบทบาทในระบบเศรษฐกิจมากเกินไปและไม่มีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ จึงเสนอว่ารัฐจะต้องยอมรับเรื่องของ การแข่งขัน การแข่งขันในที่นี้จะต้องมีความเสรี เป็นการแข่งขันที่จะให้เอกชนเข้ามาปฏิบัติงานในส่วนที่รัฐเคยทำและไม่มีประสิทธิภาพ เช่น การจ้างเหมา การให้เช่า หรือแม้กระทั่งการแปรรูป การที่มีการแข่งขันมากขึ้นทำให้ประชาชนมีทางเลือกในการใช้บริการในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันประชาชนก็จะได้รับบริการในราคาที่ถูกลงและได้รับความพึงพอใจมากขึ้น นั่นคือ หลักการของการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ที่มีผลอย่างมากต่อการปรับเปลี่ยนการบริหารงาน ภาครัฐของไทยมาสู่การจัดการแบบใหม่ รวมทั้งการปฏิรูประบบราชการของไทยเอง ก็ได้รับ อิทธิพลจากแนวคิดดังกล่าวเช่นกัน

แนวคิดเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

สำหรับแนวคิดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐนั้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 4 - 20) ได้อธิบายว่า เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ เป็นการนำหลักเกณฑ์และแนวคิดตามรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) และรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทย Thailand Quality Award (TQA) ประเทศไทยได้นำเอา เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ มาปรับให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาระบบราชการไทยและการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 รวมทั้งการประเมินผลตามคำรับรองการปฏิบัติราชการเพื่อให้มีความเหมาะสมตามบริบทของภาคราชการไทย ทั้งนี้ เพื่อให้ส่วนราชการใช้เป็นกรอบในการประเมินองค์กรด้วยตนเองและเป็นแนวทางในการปรับปรุง

การบริหารจัดการองค์กรเพื่อการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ ไปสู่มาตรฐานสากลเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ จัดทำขึ้นโดยอาศัยค่านิยมหลัก (Core value) 11 ประการดังนี้

1. การนำองค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์
2. ความเป็นเลิศที่มุ่งเน้นผู้รับบริการ
3. การเรียนรู้ขององค์กรและของแต่ละบุคคล
4. การให้ความสำคัญกับบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
5. ความคล่องตัว
6. การมุ่งเน้นอนาคต
7. การจัดการเพื่อนวัตกรรม
8. การจัดการโดยใช้ข้อมูลจริง
9. ความรับผิดชอบต่อสังคม
10. การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์และการสร้างคุณค่า
11. มุมมองในเชิงระบบ

1. การนำองค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์

ผู้บริหารระดับสูงมีบทบาทสำคัญที่จะขับเคลื่อนให้องค์การประสบความสำเร็จโดยต้องให้ความสำคัญกับเรื่องต่อไปนี้

1.1 การกำหนดทิศทางค่านิยมที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมโดยเน้นค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับผู้รับบริการรวมทั้งกำหนดความคาดหวังขององค์กรที่มุ่งเน้นให้เกิดความสมดุลของความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดทั้งนี้เพื่อเป็นการชี้นำการดำเนินงานและการตัดสินใจขององค์กร

1.2 การจัดทำกลยุทธ์ระบบและวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลการดำเนินการที่เป็นเลิศ กระตุ้นให้พนักงานสร้างความรู้และความสามารถและทำให้มั่นใจว่าองค์กรมีความยั่งยืน

1.3 การกำหนดให้มีระบบการติดตามและทบทวนผลการดำเนินการขององค์กรเพื่อนำผลดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาองค์กร

1.4 การกำกับดูแลตนเองที่ดีและการเสริมสร้างจริยธรรมภายในองค์กรให้มีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม ในด้านจริยธรรมการปฏิบัติการและผลการดำเนินการขององค์กร ทั้งนี้ผู้บริหารระดับสูงควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีโดยการมีพฤติกรรมที่มีจริยธรรม

1.5 การสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการทำ
ให้องค์การประสบความสำเร็จมีการพัฒนาและเรียนรู้มีนวัตกรรมและมีความคิดสร้างสรรค์

1.6 การมีส่วนร่วมในการวางแผนการสื่อสารการดำเนินงานการพัฒนาผู้นำในอนาคต
การยกย่องชมเชยพนักงานและการเป็นแบบอย่างที่ดี

2. ความเป็นเลิศที่มุ่งเน้นผู้รับบริการ

การดำเนินการของส่วนราชการมุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนดังนั้นผู้ที่
ตัดสินใจว่าส่วนราชการใดดำเนินการประสบความสำเร็จหรือไม่ได้แก่ประชาชนซึ่งเป็นผู้รับบริการ
นั่นเองทั้งนี้้องค์การที่มุ่งเน้นผู้รับบริการควรให้ความสำคัญกับเรื่องดังต่อไปนี้

2.1 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการในปัจจุบันและอนาคตคือการเข้าใจ
ความต้องการของผู้รับบริการในปัจจุบันและการคาดการณ์ความต้องการของผู้รับบริการที่พึงมีใน
อนาคต

2.2 การสร้างความพึงพอใจในคุณภาพการบริการสามารถดำเนินการได้ใน
ทุกขั้นตอนตั้งแต่การเข้าถึงบริการคุณภาพของการให้บริการการลดข้อผิดพลาดในการให้บริการ
การลดข้อร้องเรียนจากผู้รับบริการรวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างองค์การกับผู้รับบริการซึ่งช่วยสร้าง
ความไว้วางใจความเชื่อมั่นและความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการทั้งนี้้องค์การที่จะสามารถสร้าง
ความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการได้นั้นจำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้รับบริการสามารถ
คาดการณ์ความเปลี่ยนแปลงในอนาคตและตระหนักถึงการพัฒนาทางเทคโนโลยีรวมทั้ง
การตอบสนองอย่างรวดเร็วและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้รับบริการ

3. การเรียนรู้ขององค์การและของแต่ละบุคคล

การที่้องค์การจะบรรลุผลสำเร็จในการดำเนินการได้นั้น้องค์การต้องมีแนวทางที่ปฏิบัติ
ได้เป็นอย่างดีในเรื่องการเรียนรู้ของ้องค์การและของแต่ละบุคคลการเรียนรู้ของ้องค์การรวมถึง
การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องของแนวทางที่มีอยู่ และการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่นำไปสู่เป้าประสงค์
และแนวทางใหม่ ๆ การเรียนรู้ต้องถูกปลูกฝังลงไปแนวทางที่้องค์การปฏิบัติการซึ่ง
หมายความว่า การเรียนรู้จะต้อง

3.1 เป็นปกติวิสัยของงานประจำวัน

3.2 มีการปฏิบัติในระดับบุคคลหน่วยงานและ้องค์การ

3.3 ส่งผลต่อการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ

3.4 มุ่งเน้นการสร้างและแบ่งปันความรู้ทั่วทั้ง้องค์การและ

3.5 เกิดขึ้นจากโอกาสที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญและมีความหมาย
แหล่งการเรียนรู้ใน้องค์การรวมถึงความคิดของบุคลากรการวิจัยและพัฒนาข้อมูลจากผู้รับบริการ

การแบ่งปันวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศและการจัดระดับเทียบเคียง (Benchmarking) ทั้งนี้การเรียนรู้ขององค์กรและบุคลากรส่งผลดังนี้

3.5.1 การเรียนรู้ขององค์กรส่งผลดังนี้

3.5.1.1 การเพิ่มคุณค่าให้แก่ผู้รับบริการผ่านการบริการใหม่หรือที่ปรับปรุงใหม่

3.5.1.2 การลดความผิดพลาดความสูญเสียและต้นทุนที่เกี่ยวข้อง

3.5.1.3 การปรับปรุงความสามารถในการตอบสนองผู้รับบริการและการลดรอบเวลา

3.5.1.4 การเพิ่มผลิตภาพและประสิทธิผลในการใช้ทรัพยากรทั้งหมดขององค์กร

3.5.1.5 การเพิ่มผลการดำเนินการขององค์กรเพื่อให้บรรลุผลในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและการให้บริการต่อชุมชนในฐานะพลเมืองดี

3.5.2 การเรียนรู้ของบุคลากรส่งผลดังนี้

3.5.2.1 ทำให้บุคลากรที่อยู่ในองค์กรมีความพึงพอใจและมีทักษะหลากหลายมากขึ้น

3.5.2.2 เกิดการเรียนรู้ข้ามหน่วยงาน

3.5.2.3 สร้างสินทรัพย์ทางความรู้ขององค์กร

3.5.2.4 มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นเพื่อให้มีนวัตกรรม

ดังนั้นการเรียนรู้จึงไม่ควรมุ่งเพียงแต่การให้ได้ผลผลิตและบริการที่ดีขึ้นแต่ควรมุ่งถึงความสามารถในการตอบสนองผู้รับบริการการปรับตัวนวัตกรรมและมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นด้วยเพื่อทำให้องค์กรมีความยั่งยืน รวมทั้งทำให้บุคลากรมีความพึงพอใจและแรงจูงใจในการมุ่งสู่ความเป็นเลิศ

4. การให้ความสำคัญกับบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การให้ความสำคัญกับบุคลากรหมายถึง การมีความมุ่งมั่นที่จะทำให้บุคลากรมีความพึงพอใจมีการพัฒนาและมีความสุขซึ่งเกี่ยวข้องกับวิธีปฏิบัติงานที่มีความยืดหยุ่นและมีผลการดำเนินการที่ดีที่ปรับให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรที่มีความแตกต่างกันในด้านสถานที่ทำงานและชีวิตครอบครัวความท้าทายที่สำคัญในการให้ความสำคัญกับบุคลากรมีดังนี้

4.1 การแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของผู้นำองค์กรที่มีต่อความสำเร็จของบุคลากร

4.2 การยกย่องชมเชยบุคลากรที่มากกว่าการให้ค่าตอบแทนตามปกติ

4.3 การสนับสนุนการพัฒนาและความก้าวหน้าของบุคลากร

4.4 การแบ่งปันความรู้ขององค์กรเพื่อให้บุคลากรสามารถให้บริการผู้รับบริการ ได้ดียิ่งขึ้นและสนับสนุนให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์

4.5 การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้บุคลากรกล้าคิดกล้าทำและมีนวัตกรรม

4.6 การสร้างสภาพแวดล้อมสนับสนุน เพื่อบุคลากรที่หลากหลายขององค์กรต้องสร้างความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าประสงค์โดยรวมได้ดียิ่งขึ้น ความร่วมมือภายในองค์กร อาจรวมถึงความร่วมมือระหว่างบุคลากรและผู้บริหารซึ่งอาจนำไปสู่การพัฒนาบุคลากรการฝึกอบรมข้ามหน่วยงานหรือการปรับโครงสร้างงาน เช่น การพัฒนาทีมงาน ความร่วมมือภายในองค์กรอาจเกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงความยืดหยุ่นการตอบสนองและการแบ่งปันความรู้ความร่วมมือภายนอก องค์กรอาจเป็นการร่วมมือกับผู้รับบริการและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องความร่วมมือในรูปแบบเครือข่ายเป็นความร่วมมือภายนอกที่มีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ

ความร่วมมือภายในและภายนอกองค์กรที่ดีจะก่อให้เกิดการพัฒนาต่อเป้าประสงค์ระยะยาวซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาและปรับปรุงองค์กร ดังนั้นองค์กรควรคำนึงถึงความต้องการที่สำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จร่วมกัน มีวิธีการสื่อสารอย่างสม่ำเสมอมีแนวทางในการประเมินความก้าวหน้าและวิธีการปรับให้เข้ากับสถานะที่เปลี่ยนแปลง ในบางกรณีการให้การศึกษาและการฝึกอบรมร่วมกันอาจเป็นวิธีการหนึ่งที่คุ้มค่าสำหรับการพัฒนาบุคลากร

5. ความคล่องตัว

องค์กรต้องมีความคล่องตัวเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในภาวะปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและมีการแข่งขันในระดับโลกซึ่งหมายถึงความสามารถในการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีความยืดหยุ่น E - service ทำให้องค์การต้องมีการตอบสนองที่รวดเร็วยิ่งขึ้นมีความยืดหยุ่น และปรับเปลี่ยนตามความต้องการของผู้รับบริการเฉพาะรายขององค์กรต้องใช้เวลาให้สั้นลงเรื่อย ๆ ในการนำผลผลิตใหม่และบริการใหม่หรือที่ปรับปรุงใหม่เข้าสู่สังคมขณะเดียวกันองค์กรต้องตอบสนองผู้รับบริการให้รวดเร็วและยืดหยุ่นมากขึ้นเรื่อย ๆ การปรับปรุงที่สำคัญในการลดเวลาในการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการทำให้องค์การต้องกระบวนงานใหม่ ๆ การลดความซับซ้อนของหน่วยงานและกระบวนการหรือมีความสามารถในการเปลี่ยนจากกระบวนการหนึ่งไปสู่อีกกระบวนการหนึ่งอย่างรวดเร็ว ดังนั้นบุคลากรที่ได้รับการอบรมข้ามหน่วยงานและได้รับการเอื้ออำนาจในการตัดสินใจจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในบรรยากาศแข่งขันที่รุนแรง

ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญประการหนึ่งในการบรรลุความท้าทายเชิงยุทธศาสตร์คือรอบเวลาในการออกแบบกระบวนการหรือบริการออกสู่สังคมหรือรอบเวลาการสร้างนวัตกรรม เพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว องค์กรต้องบูรณาการการทำงาน

แต่ละขั้นตอนในกิจกรรมต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่การวิจัยหรือกรอบแนวคิดไปจนถึงการนำไปปฏิบัติ

ผลการดำเนินการในด้านเวลามีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในปัจจุบันและรอบเวลากลายเป็นตัววัดกระบวนการที่สำคัญการมุ่งเน้นเรื่องเวลาก่อให้เกิดประโยชน์อื่น ๆ ที่สำคัญด้วยการปรับปรุงในเรื่องเวลาจะผลักดันให้มีการปรับปรุงต่าง ๆ ในเรื่องระบบงานขององค์การคุณภาพต้นทุนและผลิตภาพไปพร้อม ๆ กัน

6. การมุ่งเน้นอนาคต

ในสภาพแวดล้อมปัจจุบันการสร้างองค์การที่มีความยั่งยืนต้องอาศัยความเข้าใจปัจจัยต่าง ๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่มีผลกระทบต่อกระบวนการพันธกิจและวิสัยทัศน์ขององค์การ ทั้งนี้องค์การที่จะประสบความสำเร็จต้องมีแนวคิดที่ในการมุ่งเน้นอนาคตอย่างจริงจังและความมุ่งมั่นที่จะสร้างพันธะระยะยาวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่สำคัญได้แก่ ผู้รับบริการบุคลากร ผู้ส่งมอบบริการสาธารณชนและชุมชนขององค์การ

การวางแผนงานขององค์การจึงควรคาดการณ์ล่วงหน้าถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความคาดหวังและความต้องการของผู้รับบริการการพัฒนาด้านเทคโนโลยีการเปลี่ยนแปลงของกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ความคาดหวังของชุมชนและสังคมดังนั้นเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์และการจัดสรรทรัพยากรจึงต้องรองรับปัจจัยดังกล่าว ด้วยการมุ่งเน้นอนาคตครอบคลุมถึงการพัฒนาบุคลากรและผู้ส่งมอบบริการการวางแผนสืบทอดตำแหน่งที่มีประสิทธิผลการสร้างโอกาสเพื่อนวัตกรรมและการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ

7. การจัดการเพื่อนวัตกรรม

นวัตกรรมหมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่มีความสำคัญต่อการปรับปรุงบริการกระบวนการและการปฏิบัติการขององค์การรวมทั้งการสร้างคุณค่าใหม่ให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนวัตกรรมควรนำองค์การไปสู่มิติใหม่ในการดำเนินการนวัตกรรมไม่อยู่ในขอบเขตงานของการวิจัยและพัฒนาเท่านั้นนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการดำเนินการในทุกแง่มุม และทุกกระบวนการผู้นำองค์การจึงควรชี้แนะและจัดการให้นวัตกรรมเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมการเรียนรู้องค์การควรบูรณาการนวัตกรรมไว้ในการทำงานประจำวันและใช้ระบบการปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์การสนับสนุนให้เกิดนวัตกรรม

นวัตกรรมเกิดจากการสะสมความรู้ขององค์การและบุคลากร ดังนั้นความสามารถในการเผยแพร่และใช้ประโยชน์จากความรู้เหล่านี้อย่างรวดเร็ว จึงมีความสำคัญต่อการผลักดันนวัตกรรมขององค์การ

8. การจัดการโดยใช้ข้อมูลจริง

การวัดและการวิเคราะห์ผลการดำเนินการมีความสำคัญต่อองค์การ การวัดผลควรมาจาก

ความจำเป็นและกลยุทธ์หลักขององค์การรวมทั้งควรให้ข้อมูลและสารสนเทศที่สำคัญอย่างยิ่งเกี่ยวกับกระบวนการผลิตและผลลัพธ์ที่สำคัญ การจัดการผลการดำเนินการขององค์การต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศหลายประเภท ซึ่งควรครอบคลุมถึงผลการดำเนินการด้านผู้รับบริการผลิตและบริการรวมทั้งการเปรียบเทียบผลการดำเนินการด้านการปฏิบัติการกระบวนการและผลการดำเนินการเทียบกับคู่แข่งรวมทั้งผลของการดำเนินการของผู้ส่งมอบบุคลากรตลอดจนธรรมเนียมปฏิบัติและการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ

การวิเคราะห์หมายถึงการสกัดสาระสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการประเมินผล การตัดสินใจและการปรับปรุงในการวิเคราะห์องค์การจำเป็นต้องใช้ข้อมูลเพื่อบ่งบอกถึงแนวโน้มการคาดการณ์และความเป็นเหตุเป็นผลกัน ซึ่งโดยปกติแล้วอาจไม่เห็นเด่นชัด การวิเคราะห์จะสนับสนุนจุดมุ่งหมายหลาย ๆ ประการ เช่น การวางแผนการทบทวนผลการดำเนินการโดยรวมการปรับปรุงการปฏิบัติการการจัดการการเปลี่ยนแปลงและการเปรียบเทียบผลการดำเนินการกับคู่แข่ง

ในการปรับปรุงผลการดำเนินการและการจัดการการเปลี่ยนแปลงองค์การควรให้ความสำคัญกับการเลือกและใช้ตัวชี้วัดผลการดำเนินการที่ควรสะท้อนถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่นำไปสู่การปรับปรุงผลการดำเนินการในด้านผู้รับบริการการปฏิบัติการการเงินและจริยธรรมกลุ่มตัวชี้วัดที่เชื่อมโยงกับความต้องการของผู้รับบริการและผลการดำเนินการขององค์การจะเป็นพื้นฐานที่เด่นชัดในการทำให้กระบวนการทั้งหมดสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันกับเป้าประสงค์ขององค์การการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกระบวนการติดตามอาจทำให้เกิดการประเมินและเปลี่ยนตัววัดหรือดัชนีชี้วัดเพื่อให้สนับสนุนเป้าประสงค์ขององค์การยิ่งขึ้น

9. ความรับผิดชอบต่อสังคม

ผู้นำองค์การควรให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อสังคมพฤติกรรมที่มีจริยธรรมและความจำเป็นในการบำเพ็ญตนเป็นพลเมืองที่ดีด้วยผู้นำควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการมุ่งเน้นจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจและการคุ้มครองป้องกันสุขอนามัยของสาธารณะความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมการคุ้มครองป้องกันสุขอนามัยความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมครอบคลุมถึงการปฏิบัติการขององค์การและรอบเวลาของกระบวนการและบริการ

นอกจากนี้้องค์การควรให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรและการลดความเสี่ยงตั้งแต่ต้นทางการวางแผนจึงควรคาดการณ์ล่วงหน้าถึงผลกระทบในเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการการวางแผนที่มีประสิทธิผลควรป้องกันมิให้เกิดปัญหาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างตรงไปตรงมาและจัดให้มีสารสนเทศและการสนับสนุนที่จำเป็นเพื่อให้สาธารณะมีความตระหนักในเรื่องดังกล่าวอยู่เสมอเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นของสาธารณะ

ในหลาย ๆ องค์การขั้นตอนการออกแบบกระบวนการมีความสำคัญมากในด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะการตัดสินใจที่เกี่ยวกับการออกแบบมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนหรือไม่ ดังนั้น กลยุทธ์การออกแบบกระบวนการที่มีประสิทธิผลจึงควรคาดการณ์ล่วงหน้าถึงความกังวลและความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

องค์การควรให้ความสำคัญกับพฤติกรรมที่มีจริยธรรมในการปฏิสัมพันธ์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด การปฏิบัติทางด้านจริยธรรมอย่างจริงจังควรเป็นข้อกำหนดและต้องมีการตรวจติดตามโดยคณะกรรมการธรรมาภิบาลขององค์การ การบำเพ็ญตนเป็นพลเมืองดีเกี่ยวข้องกับการนำองค์การและการสนับสนุน จุดประสงค์ที่สำคัญด้านสาธารณะตามข้อจำกัดด้านทรัพยากรขององค์การจุดประสงค์ดังกล่าวอาจรวมถึงการปรับปรุงด้านการศึกษา และสุขอนามัยของชุมชน การทำให้มีสิ่งแวดล้อมที่ดีการอนุรักษ์ทรัพยากรการให้บริการชุมชนการปรับปรุงวิถีปฏิบัติขององค์การและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนภาวะผู้นำในฐานะที่เป็นพลเมืองดี

ยังรวมถึงการผลักดันองค์การอื่น ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชนให้ร่วมดำเนินการตามจุดประสงค์ดังกล่าวด้วยการจัดการในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมจำเป็นต้องใช้ตัวชี้วัดที่เหมาะสมและความรับผิดชอบต่อภาวะผู้นำสำหรับตัววัดดังกล่าว

10. การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์และการสร้างคุณค่า

การวัดผลการดำเนินการขององค์การจำเป็นต้องมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่สำคัญผลลัพธ์ดังกล่าวควรใช้เพื่อสร้างคุณค่าและรักษาความสมดุลของคุณค่าให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ ได้แก่ ผู้รับบริการบุคลากรพนักงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนจากการสร้างคุณค่าให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญเหล่านี้ทำให้องค์การสามารถสร้างภาพลักษณ์ที่ดี

ทั้งนี้กลยุทธ์ขององค์การควรระบุความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญอย่างชัดเจนเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมาย ซึ่งบางครั้งอาจมีความขัดแย้งกันหรือมีการเปลี่ยนแปลงไป กลยุทธ์ดังกล่าวจะช่วยทำให้มั่นใจว่าแผนงานและการปฏิบัติการต่าง ๆ ตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและหลีกเลี่ยงผลกระทบในเชิงลบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใด ๆ การใช้ตัวชี้วัดผลการดำเนินการแบบนำและแบบตาม (Leading & Lagging) ร่วมกันอย่างสมดุลเป็นวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิผลเพื่อให้เห็นการจัดลำดับความสำคัญระยะสั้นและระยะยาวขององค์การการตรวจติดตามผลการดำเนินการจริงและเป็นพื้นฐานที่เด่นชัดในการปรับปรุงผลลัพธ์ต่าง ๆ

11. มุมมองในเชิงระบบ

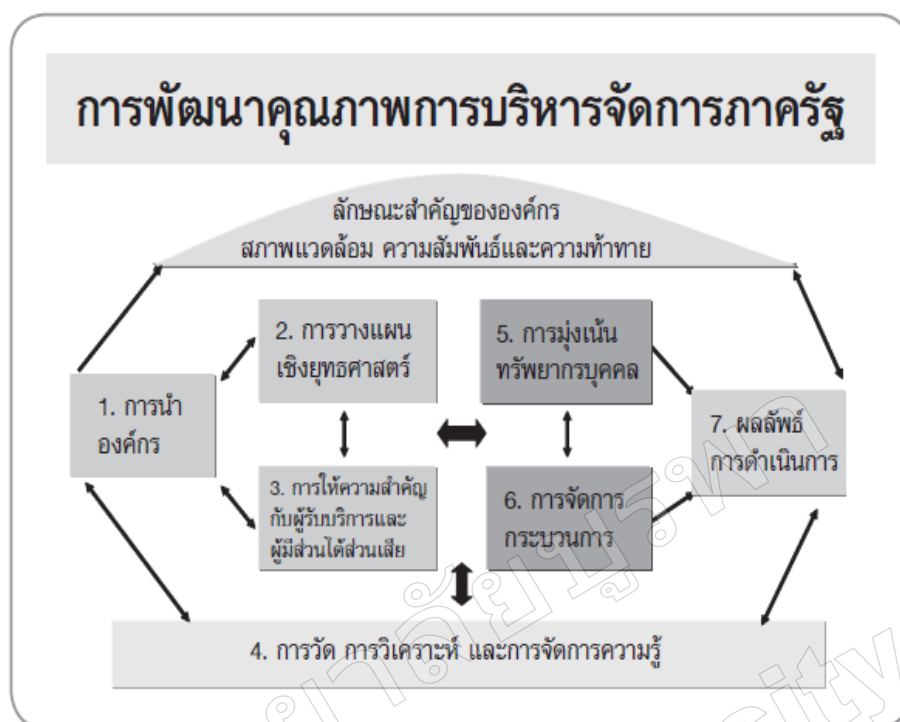
เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐให้มุมมองในเชิงระบบในการจัดการองค์การและกระบวนการที่สำคัญเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์นั้นคือผลการดำเนินการที่เป็นเลิศเกณฑ์ทั้ง 7 หมวด และ

ค่านิยมหลักเป็นกรอบในการสร้างระบบและการบูรณาการกลไกของระบบเข้าด้วยกันอย่างไรก็ตาม การจัดการผลการดำเนินการโดยรวมให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยการสังเคราะห์ที่มองภาพรวมขององค์การมุ่งเน้นวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการให้มีความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันและการบูรณาการร่วมกันซึ่งหมายถึงการใช้การเชื่อมโยงที่สำคัญระหว่างข้อกำหนดต่าง ๆ ในหมวดต่าง ๆ ของเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้มั่นใจว่าแผนงานกระบวนการตัววัดและการปฏิบัติการต่าง ๆ มีความสอดคล้องกันและบูรณาการไปในแนวทางเดียวกันเพื่อให้องค์ประกอบแต่ละส่วนของระบบการจัดการ

ผลการดำเนินการขององค์การมีการปฏิบัติการอย่างเชื่อมโยงซึ่งกันและกันอย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้มุมมองในเชิงระบบครอบคลุมถึงการที่ผู้นำระดับสูงมุ่งเน้นทิศทางเชิงกลยุทธ์และมุ่งเน้นผู้รับบริการ ซึ่งหมายความว่าผู้นำระดับสูงตรวจติดตามปรับปรุงแก้ไขและจัดการผลการดำเนินการโดยอาศัยผลลัพธ์การดำเนินการมุมมองในเชิงระบบยังรวมถึงการใช้ตัวชี้วัด และความรู้ขององค์การเพื่อสร้างกลยุทธ์ที่สำคัญนั้นคือ การเชื่อมโยงกลยุทธ์เหล่านี้เข้ากับกระบวนการที่สำคัญและการจัดสรรทรัพยากรให้มีความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อปรับปรุงผลการดำเนินการโดยรวมและทำให้ผู้รับบริการพึงพอใจ ดังนั้น มุมมองในเชิงระบบหมายถึงการจัดการทั้งองค์การและองค์ประกอบแต่ละส่วนเพื่อบรรลุความสำเร็จขององค์การ

กล่าวโดยสรุปแนวคิดหลักของการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐคือต้องการที่จะเห็นหน่วยงานภาครัฐให้ความสำคัญกับการปฏิบัติราชการที่มุ่งเน้นให้การนำองค์การเป็นไปอย่างมีวิสัยทัศน์มีความรับผิดชอบต่อสังคมให้ความสำคัญกับประชาชนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียปรับปรุงระบบการบริหารจัดการให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว ส่งเสริมให้ข้าราชการพัฒนาตนเองมีความคิดริเริ่ม และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลสารสนเทศอย่างแท้จริง และทำงานโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์เป็นสำคัญ การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. ลักษณะสำคัญขององค์การ
2. เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

ภาพที่ 1 ส่วนประกอบของการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552, หน้า 10)

1. ลักษณะสำคัญขององค์กร

เป็นการอธิบายถึงภาพรวมในปัจจุบันของส่วนราชการสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติการกิจกรรมความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานกับผู้รับบริการส่วนราชการอื่นและประชาชนโดยรวม สิ่งสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินการและความท้าทายที่สำคัญในเชิงยุทธศาสตร์ ที่ส่วนราชการเผชิญอยู่รวมถึงระบบการปรับปรุงผลการดำเนินการของส่วนราชการ

2. เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐประกอบด้วยคำถามต่าง ๆ ในแต่ละหมวดซึ่งเป็นแนวทางในการบริหารจัดการที่จะนำส่วนราชการไปสู่องค์กรแห่งความเป็นเลิศได้ และเกณฑ์ในแต่ละหมวดจะมีความเชื่อมโยงกันระหว่างหมวดต่าง ๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการที่ดี ต้องมีความสอดคล้อง และบูรณาการกันอย่างเป็นอย่างระบบเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐประกอบด้วย 7 หมวดคือ

หมวด 1 การนำองค์กร

หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์

หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

หมวด 4 การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้

หมวด 5 การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล

หมวด 6 การจัดการกระบวนการ

หมวด 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ

ทั้งนี้เกณฑ์ทั้ง 7 หมวดสามารถอธิบายได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นกระบวนการและส่วนที่เป็นผลลัพธ์

ส่วนที่เป็นกระบวนการ (หมวด 1 - 6) เป็นเกณฑ์ เพื่อใช้ประเมินประสิทธิภาพของส่วนราชการสามารถจัดได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มการนำองค์กรประกอบด้วย

หมวด 1 การนำองค์กร

หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์

หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2. กลุ่มพื้นฐานของระบบประกอบด้วย

หมวด 4 การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้

3. กลุ่มปฏิบัติการประกอบด้วย

หมวด 5 การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล

หมวด 6 การจัดการกระบวนการ

ส่วนที่เป็นผลลัพธ์ (หมวด 7) เป็นเกณฑ์ เพื่อใช้ประเมินประสิทธิผลของส่วนราชการใน 4 มิติที่มีความสอดคล้องตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ได้แก่

1. มิติด้านประสิทธิผล

2. มิติด้านคุณภาพการให้บริการ

3. มิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ

4. มิติด้านการพัฒนาองค์กร

สาระสำคัญของเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐในแต่ละหมวดโดยสังเขป

หมวด 1 การนำองค์กรเป็นการตรวจประเมินว่าผู้บริหารของส่วนราชการดำเนินการอย่างไร ในเรื่องวิสัยทัศน์เป้าประสงค์ระยะสั้นและระยะยาว ค่านิยมและความคาดหวังในผลการดำเนินการรวมถึงการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหลาย การกระจายอำนาจการตัดสินใจการสร้างนวัตกรรม และการเรียนรู้ในส่วนราชการ รวมทั้งตรวจประเมินว่าส่วนราชการมีการกำกับดูแลตนเองที่ดี และดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชนอย่างไร

หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์เป็นการตรวจประเมินวิธีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์หลัก รวมทั้งแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการและการถ่ายทอดเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์หลักรวมถึงแผนปฏิบัติราชการที่ได้จัดทำไว้ เพื่อนำไปปฏิบัติและการวัดผลความก้าวหน้า

หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นการตรวจประเมินว่าส่วนราชการกำหนดความต้องการความคาดหวังและความนิยมชมชอบของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไร รวมถึงส่วนราชการมีการดำเนินการอย่างไร ในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การกำหนดปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจและนำไปสู่การกล่าวถึงส่วนราชการในทางที่ดี

หมวด 4 การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้เป็นการตรวจประเมินว่าส่วนราชการเลือกรวบรวมวิเคราะห์จัดการและปรับปรุงข้อมูลและสารสนเทศและจัดการความรู้ได้อย่างไร

หมวด 5 การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคลเป็นการตรวจประเมินว่าระบบงานและระบบการเรียนรู้ของบุคลากรและการสร้างแรงจูงใจช่วยให้บุคลากรพัฒนาตนเองและใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ เพื่อให้มุ่งไปในแนวทางเดียวกันกับเป้าประสงค์และแผนปฏิบัติการ โดยรวมของส่วนราชการ อย่างไรก็ตามทั้งตรวจประเมินความใส่ใจการสร้างและรักษาสภาพแวดล้อมในการทำงานสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งจะนำไปสู่ผลการดำเนินการที่เป็นเลิศและความเจริญก้าวหน้าของบุคลากรและส่วนราชการ

หมวด 6 การจัดการกระบวนการเป็นการตรวจประเมินแง่มุมที่สำคัญทั้งหมดของการจัดการกระบวนการให้บริการและกระบวนการอื่นที่สำคัญ ที่ช่วยสร้างคุณค่าแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการบรรลุพันธกิจของส่วนราชการ ตลอดจนกระบวนการสนับสนุนที่สำคัญต่าง ๆ หมวดนี้ครอบคลุมกระบวนการที่สำคัญและหน่วยงานทั้งหมด

หมวด 7 ผลลัพธ์การดำเนินการเป็นการตรวจประเมินผลการดำเนินการและแนวโน้มของส่วนราชการในมิติต่าง ๆ ได้แก่ มิติด้านประสิทธิผล มิติด้านคุณภาพการให้บริการ มิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ และมิติด้านการพัฒนองค์กรนอกจากนี้ยังตรวจประเมินผลการดำเนินการของส่วนราชการ โดยเปรียบเทียบกับส่วนราชการหรือองค์กรอื่นที่มีภารกิจคล้ายคลึงกัน

ความเชื่อมโยงของการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐกับเครื่องมือการบริหารจัดการภาครัฐอื่น ๆ

การบริหารจัดการทั้ง 7 หมวดของเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐเกี่ยวข้องกับเครื่องมือการบริหารจัดการภาครัฐและผลการดำเนินการตามตัวชี้วัดอื่น ๆ ที่ผ่านมาดังนี้

หมวด 1 การนำองค์การการดำเนินการที่ผ่านมาส่วนราชการต่าง ๆ ได้มีการจัดทำ วิสัยทัศน์ค่านิยมเป้าประสงค์เพื่อเป็นทิศทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์นับตั้งแต่ปี 2548 รัฐบาลได้จัดทำแผนการบริหาร ราชการแผ่นดิน ซึ่งส่วนราชการต่าง ๆ จะต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี และแผนปฏิบัติการ ประจำปีให้สอดคล้องเชื่อมโยงกัน รวมทั้งการถ่ายทอดตัวชี้วัดและเป้าหมายของระดับองค์กร สู่ระดับบุคคลนอกจากนี้ได้นำเทคนิคการบริหารความเสี่ยงเข้ามาใช้ควบคู่กับการบริหาร เชิงยุทธศาสตร์

หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในปัจจุบัน การดำเนินการในหมวด 3 เป็นหมวดที่ส่วนราชการต่าง ๆ ให้ความสำคัญเพิ่มขึ้น มีช่องทางสำหรับ รับฟังความคิดเห็นของผู้รับบริการหลายช่องทางและหน่วยงานราชการเน้นการทำงานเชิงรุก เพื่อนำบริการให้เข้าถึงประชาชนมากขึ้น ทั้งเคาน์เตอร์บริการประชาชนศูนย์บริการร่วมการจัด หน่วยบริการเคลื่อนที่และอื่น ๆ อีกมากมาย นอกจากนี้ยังมีการนำผลสำรวจความพึงพอใจของ ผู้รับบริการมากำหนดเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในมิติ 2 คุณภาพการให้บริการในคำรับรองการปฏิบัติ ราชการอีกด้วย

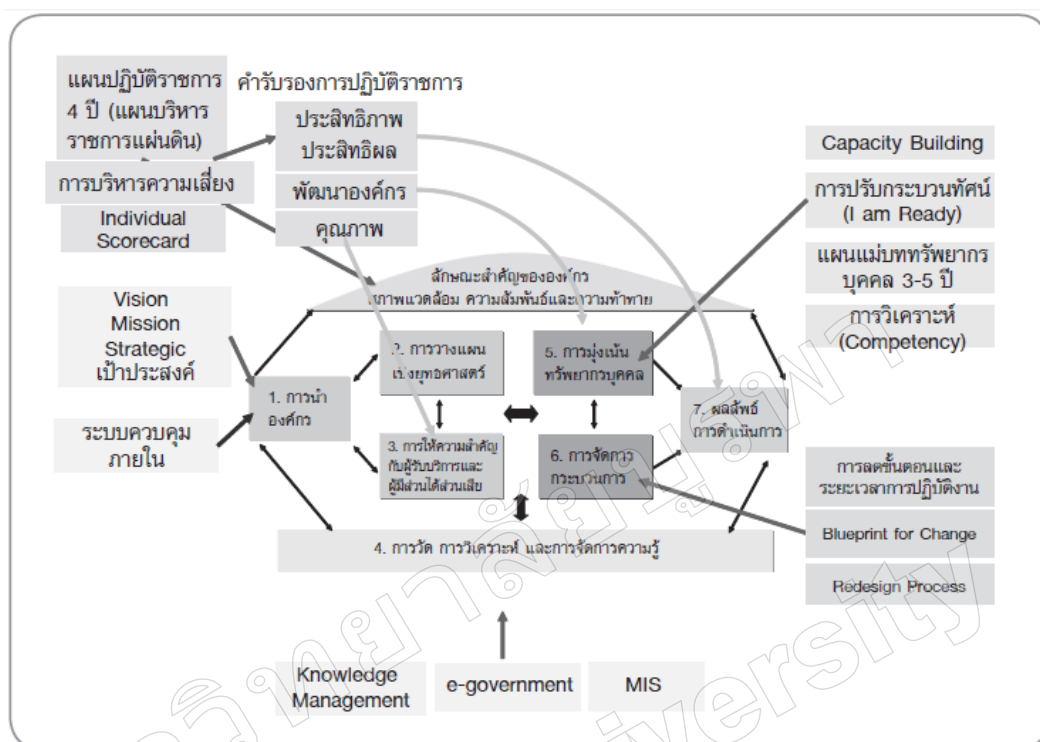
หมวด 4 การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้การดำเนินการในหมวด 4 เป็นสิ่งที่ ส่วนราชการได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2547 ทั้งการจัดการระบบสารสนเทศและ การจัดการความรู้และเป็นส่วนที่เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าประสงค์ เชิงยุทธศาสตร์ได้

หมวด 5 การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคลทุกส่วนราชการจะมีแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคล (ตามแนวทางที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด) มีการวิเคราะห์สมรรถนะของบุคลากรที่สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงเมื่อปี พ.ศ. 2548 และ พ.ศ. 2549 การส่งเสริมการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์วัฒนธรรมและค่านิยม

หมวด 6 การจัดการกระบวนการในหมวดนี้ส่วนราชการได้ดำเนินการไปแล้วใน หลายเรื่อง เช่น การลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานการจัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง ด้านขั้นตอนและการปฏิบัติงานซึ่งได้นำไปสู่การปฏิบัติต่อเนื่องเป็นปีที่สามแล้ว

หมวด 7 ผลลัพธ์การดำเนินการเป็นหมวดที่ส่วนราชการจะได้ตรวจสอบผล การดำเนินการว่าได้บรรลุผลตามเป้าหมายยุทธศาสตร์หรือไม่ความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็น อย่างไรประสิทธิภาพการบริหารงานผลที่เกิดขึ้นตามตัวชี้วัดต่าง ๆ เป็นเช่นไร และผลการพัฒนา องค์กรเป็นอย่างไรซึ่งก็เป็นผลลัพธ์ตามมิติต่าง ๆ ของคำรับรองการปฏิบัติราชการและตัวชี้วัด เชิงกระบวนการของแต่ละหน่วยงาน จากความเชื่อมโยงของระบบการจัดการต่าง ๆ ที่ผ่านมากับ

เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐปรากฏดังแผนภาพ

ภาพที่ 2 ความเชื่อมโยงของระบบการจัดการกับเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ
(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552, หน้า 13)

การนำเอาหลักการและแนวคิดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐมาใช้อย่าง

งานวิจัย

ทั้งนี้การศึกษาและทบทวนวรรณกรรมในส่วนของหลักการและแนวคิดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงรูปแบบและแนวทาง ในการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของภาครัฐต่อประชาชน ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับวัฒนธรรมภายในชุมชนนั้น ๆ และสามารถสรุปหลักการและแนวคิดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ดังนี้คือ

การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนในการเสนอ ตอบคำถาม วิจัยจนถึงแนวคิด วิธี และรูปแบบใหม่ ๆ ในการจัดการองค์กร การดำเนินงาน และการให้บริการซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและคุณภาพของการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐอันได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลโดยประกอบด้วย 7 หมวด คือ

หมวด 1 การนำองค์กร หมายถึง การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในเรื่องวิสัยทัศน์เป้าประสงค์ระยะสั้นและระยะยาว ค่านิยม และความคาดหวังในผลการดำเนินการ

หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ หมายถึง การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การกำหนดปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจ

หมวด 4 การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ หมายถึง การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการรวบรวมวิเคราะห์จัดการและปรับปรุงข้อมูลและสารสนเทศ และจัดการความรู้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

หมวด 5 การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคลการสร้างแรงจูงใจ หมายถึง การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเอง รวมทั้งตรวจประเมินความใส่ใจการสร้างและรักษาสภาพแวดล้อมในการทำงาน สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร

หมวด 6 การจัดการกระบวนการ หมายถึง การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการจัดการกระบวนการให้บริการและกระบวนการอื่นที่สำคัญที่ช่วยสร้างคุณค่าแก่ผู้รับบริการขององค์การบริหารส่วนตำบล

หมวด 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ หมายถึง การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการตรวจประเมินผลการดำเนินการ และแนวโน้มของส่วนราชการในมิติต่าง ๆ ได้แก่ มิติด้านประสิทธิผล มิติด้านคุณภาพการให้บริการ มิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการและมิติด้านการพัฒนาองค์กร

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น ถวิลว ดิบุรืกุล (2551, หน้า 1) ได้อธิบายว่าปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (2525 - 2529) เป็นต้นมาโดยภาครัฐเองได้นำเอาการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นเป็นเครื่องมือในการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน ทั้งนี้ในปัจจุบันก็ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของประชาชนเอาไว้ในหลายท่าน เช่น

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2536) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่สมาชิกภายในกลุ่มหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือดำเนินการร่วมกัน เพื่อให้งานของกลุ่มบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526, หน้า 139) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนว่าหมายถึง การเปิดโอกาสให้สมาชิก ประชาชน หรือชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน เช่น ร่วมคิด ร่วมพิจารณา ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมือปฏิบัติ ชำนาญหรือภาระหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับตัวของสมาชิก ประชาชนหรือชุมชน

สุจินต์ ดาวิระกุล (2527, หน้า 18) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า วิธีการซึ่งส่งผลให้ประชาชนมีความสนใจ และกระตือรือร้นที่จะพัฒนา และเปลี่ยนแปลงตัวเอง ให้ประชาชนมีการคิด การพิจารณา การดำเนินการด้วยตนเอง เพื่อให้ภายในกลุ่มหรือชุมชนที่สมาชิกหรือชุมชนสังกัดอยู่บรรลุ ซึ่งเป้าหมายที่ทางกลุ่มหรือชุมชนได้กำหนดไว้

สมพร เทพสิทธา (2539) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่สมาชิกทุกคนในชุมชน มีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาของชุมชน เช่น ขบวนการตัดสินใจ กระบวนการคิด การวางแผน และการดำเนินโครงการ

จากทัศนะของนักวิชาการสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงหมายถึง กระบวนการ แนวทางที่ทำให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่นหรือภายในชุมชน ได้ตระหนักรู้ รับรู้ มีโอกาสเข้ามาแสดงบทบาท ทัศนคติ และความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการพัฒนา ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผลในการจัดการปัญหา หรือเพื่อการพัฒนาภายในชุมชนหรือท้องถิ่น

ทั้งนี้ ถวิลวดี บุรีกุล (2551, หน้า 4) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญมากในการการสนับสนุนให้เกิดกระบวนการในการพัฒนาประชาธิปไตยให้มีความยั่งยืน เนื่องจากเกิดกระบวนการในการตรวจสอบผู้บริหาร ก่อให้เกิดรูปแบบการทำงานที่มีลักษณะโปร่งใส สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมของประชาชนยังก่อให้เกิดรูปแบบในการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงอีกด้วย

รูปแบบและลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน

โดย ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2527, หน้า 15) กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาต้องการของชุมชนที่เกิดขึ้น
2. ร่วมคิดซึ่งแนวทางและวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ปัญหาหรือเพื่อการพัฒนาในสิ่งต่าง ๆ

ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือ เพื่อตอบสนองซึ่งความต้องการของสมาชิกภายในชุมชน

3. ร่วมในการกำหนดแนวทาง นโยบายหรือแนวทางในการแก้ไข จัดการปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชนหรือ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกภายในชุมชน

4. ร่วมการตัดสินใจที่จะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดภายในชุมชน ให้เป็นประโยชน์ และส่งผลดีให้มากที่สุดต่อสมาชิกภายในชุมชน

5. ร่วมในการบริหาร จัดการ งานของชุมชนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

6. ร่วมในกิจกรรมของชุมชน ทั้งในเรื่องของกำลังกาย กำลังทรัพย์ ความคิดและสติปัญญาในงานของชุมชนตามศักยภาพและความสามารถของตนเอง

7. ร่วมในการกำหนด วางแผนงานหรือแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อให้กิจกรรมโครงการ ของชุมชนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

8. มีส่วนร่วมภายในชุมชน ในการประเมินผล ควบคุมการดำเนินงานในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งการร่วมมือกันในการบำรุงรักษา โครงการและกิจกรรมที่สำเร็จแล้วให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนต่อไปในอนาคต

ทั้งนี้ อีระวัชร จันทรประเสริฐ (2541, หน้า 83) ได้มีการกล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมในอีกลักษณะหนึ่งโดยมีรายละเอียดดังนี้คือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะระหว่างตัวบุคคลกับตัวบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ภายในท้องถิ่นหรือภายในชุมชน

2. การมีส่วนร่วมในลักษณะของกลุ่ม ภายในชุมชนโดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างพื้นฐานในเรื่องของอำนาจ และ โครงสร้างของกลุ่มในหน่วยงาน หรือภายในตัวของชุมชน

3. การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะของกิจกรรมหรือโครงการ ที่ก่อให้เกิดการสร้างกระบวนการในการถ่ายทอด ความรู้ ความคิด แนวทางในการพัฒนาชุมชน รวมทั้งการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ภาคท้องถิ่น อาจอยู่ในลักษณะของการกระจายอำนาจในลักษณะของภารกิจในการดำเนินเป็นรายกรณี

4. การมีส่วนร่วมในลักษณะของสถาบัน หมายถึง การมีส่วนร่วมที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถาบันต่าง ๆ ของชุมชน มีการสร้างกลุ่มอำนาจภายในชุมชน กลุ่มผลประโยชน์

5. การมีส่วนร่วมในเรื่องของนโยบาย มีจุดมุ่งหมาย เพื่อนำผลของการมีส่วนร่วมมา กำหนดนโยบายในการพัฒนาในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

ลำดับขั้นและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ระดับขั้นของการมีส่วนร่วมมีหลายระดับและนักวิชาการต่าง ๆ ได้กำหนดไว้หลากหลาย แต่โดยส่วนใหญ่และเนื้อหาส่วนใหญ่คล้ายคลึงกันยกตัวอย่าง เช่น โคเฮน และอพซอพ (Cohen

& Uphoff, 1980, pp. 219 - 222) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ระดับคือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation)
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

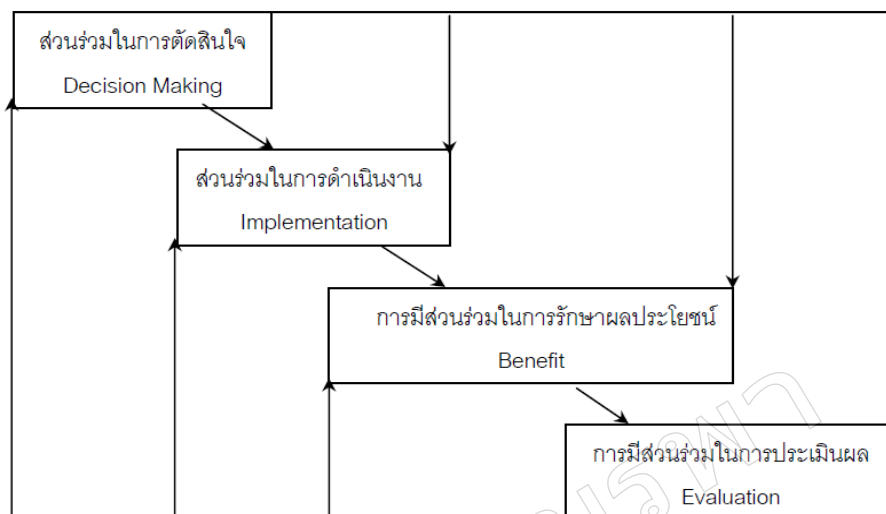
โดย ชานไคร์ อี แอล (Shadid et al., 1992 อ้างถึงใน ชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2540) แนวคิดของ โคะเฮน และอัสฮอฟ เป็นแนวคิดในเรื่องของการมีส่วนร่วมได้ดีที่สุดเนื่องจากการจัดลำดับอย่างละเอียด มีการจำแนกระดับและประเภทของการมีส่วนร่วมออกเป็นประเภทต่าง ๆ อย่างละเอียดโดย ชานไคร์ อี แอล (Shadid et al.) ได้มีการให้รายละเอียดเกี่ยวกับลำดับขั้นของการมีส่วนร่วมไว้ดังต่อไปนี้คือ

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) หมายความว่า ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้นขั้นแรกคือ การกำหนดความต้องการของชุมชนและจัดซึ่งลำดับความสัมพันธ์ก่อนหลัง โดยการตัดสินใจนั้นแบ่งออกได้เป็น 3 ระยะคือ การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการและการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) อยู่ในส่วนของการพิจารณาองค์ประกอบของโครงการถึงบุคลากรหรือบุคคลที่สร้างประโยชน์ให้กับโครงการ ไม่ว่าจะเป็นส่วนใดก็ตาม เช่น การหาทรัพยากร การรับผิดชอบด้านบุคลากร เป็นผู้มีความสามารถหรือทักษะในการบริหารงาน เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit) หมายถึง การพิจารณาถึงผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยด้านบวกจะต้องมีการคำนึงถึงการกระจายซึ่งผลประโยชน์ต่อบุคคลต่าง ๆ ภายในกลุ่ม ส่วนด้านลบนั้นจำเป็นต้องมีการพิจารณาหาแนวทางในการจัดการแก้ไขในสิ่งที่เกิดขึ้นต่อชุมชนและสังคม

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การแสดงถึงความคิดเห็นต่อโครงการที่สำเร็จลุล่วงไปแล้วในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการดำเนินการ การบริหารและการพิจารณาถึงผลได้และผลเสียที่เกิดขึ้นมามีความคุ้มค่าหรือไม่ โดยหลักการสำคัญในการประเมินผลคือ การแสดงความคิดเห็น คือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectations) ของผู้ประเมินที่มีต่อโครงการ ซึ่งองค์ประกอบทั้งสามจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงซึ่งพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มหรือในองค์กรได้

ภาพที่ 3 วงจรการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff)
(วุฒิสภา, 2551, หน้า 8)

ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวคิดของ เจมส์ คีดี ปิ่นทอง (2527, หน้า 272 - 273) ที่ได้ อธิบายได้ถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนเองไว้ว่ามีอยู่ 4 ขั้นตอนคือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของชาวชนบท
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติการ
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

และสอดคล้องกับแนวคิดของ (ปธาน สุวรรณมงคล, 2537 อ้างถึงใน ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์, 2527, หน้า 83) กล่าวว่า ชุมชนควรมีขอบเขตของการมีส่วนร่วม 4 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงาน
3. การมีส่วนร่วมของชุมชนในผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมินผล

โดยสรุป ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการกระทำที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดการเปลี่ยนแปลง เพื่อประชาชนในท้องถิ่นเองโดยสามารถสรุปขั้นตอนในการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 4 ขั้นตอนสำคัญได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินการอย่างใดในการดำเนินกิจกรรม, โครงการที่จะส่งผลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ การพัฒนาหรือการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในท้องถิ่นหรือชุมชน

2. การมีส่วนร่วมในการบริหาร มีความหมายครอบคลุมถึงการที่สมาชิกภายในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ทั้งทางตรงเช่น การเข้าไปร่วมบริหารจัดการและในทางอ้อมคือการเสนอข้อคิดเห็นในการบริหารจัดการ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนภายในท้องถิ่นหรือชุมชนได้รับประโยชน์ ทั้งทางตรงและทางอ้อมอันเป็นผลมาจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในท้องถิ่นหรือชุมชน ตลอดจนการพิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการนั้น ๆ

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชน ได้ร่วมกันติดตาม ประเมินผลการดำเนินกิจกรรมหรือ โครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อประโยชน์โดยส่วนร่วมแก่สมาชิกภายในชุมชนและก่อให้เกิดแนวทางหรือกระบวนการที่ส่งผลต่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงซึ่งพฤติกรรมในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการของสมาชิกในกลุ่มไปในทิศทางที่ดีขึ้น

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

หลักการสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การเปิดโอกาสให้สมาชิกภายในชุมชนไม่ว่าจะเป็นปัจเจกบุคคลหรือเป็นกลุ่มบุคคลให้มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและเข้ามามีบทบาทในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กระบวนการคิด กระบวนการวางแผนการดำเนินงาน หรือแม้แต่การวัดและประเมินผล โดยในพื้นฐานของความเป็นจริงนั้นในการที่ประชาชนหรือกลุ่มคนจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการใด ๆ ก็ตามมักจะมีปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยปัจจัยเหล่านั้นมีทั้งปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วม และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการที่ประชาชนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนเช่น

อำนาจ อนันตชัย (2526, หน้า 138) ได้อธิบายถึงแนวทางสู่ความสำเร็จของรูปแบบการพัฒนาแบบระดมความร่วมมือว่ามีอยู่ 3 ปัจจัยอันได้แก่

1. ระยะเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนตั้งแต่เริ่มมีปัญหาคาเหตุของปัญหาการแก้ไขปัญหา หรือการคิดหาแนวทาง แผนงาน กระบวนการหรือโครงการ เมื่อทำแล้วจะสามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การทำงานแบบบูรณาการร่วมกัน คือ การผสมผสานแผนงานและโครงการของส่วนราชการให้เกิดการพัฒนา ซึ่งองค์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

3. การจัดตั้งองค์กรส่วนท้องถิ่นหรือสถาบันต่าง ๆ ภายในชุมชน เพื่อเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นกลไกประสานงาน ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน เพื่อร่วมกันดำเนินกิจกรรมหรือโครงการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

โดยที่ มานิตย์ จันทร์จำเริญ (2530, หน้า 19 - 20) ได้มีมุมมองในเรื่องของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในอีกลักษณะ มานิตย์ จันทร์จำเริญได้สรุปปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 11 ประการ ดังนี้คือ

1. การปฏิบัติตนให้คล้อยตามความเชื่อพื้นฐาน กล่าวคือ บุคคลและกลุ่มบุคคลจะมีแนวทางในการเลือกปฏิบัติไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความเชื่อและความคิดพื้นฐานของตนเองที่มีมาแต่เดิม

2. มาตรฐาน บุคคลและกลุ่มบุคคลจะมีแนวทางการเลือกปฏิบัติในลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานของตนเองในเรื่องต่าง ๆ ของตนเอง

3. เป้าหมาย บุคคลและกลุ่มบุคคลจะมีแนวทางการเลือกปฏิบัติในลักษณะที่ส่งเสริมปกป้อง และรักษา เป้าหมายเดิมของตนเอง

4. ประสบการณ์ที่ผิดปกติของบุคคลมักมีสาเหตุมาจากการที่บุคคลนั้นได้พบหรือประสบกับเหตุการณ์ที่ไม่ปกติ

5. ความคาดหวัง หมายถึง บุคคลจะมีแนวทางการเลือกปฏิบัติตามแบบที่ตนเองคิดว่าถูกต้อง ทั้งยังมีการพยายามชักนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามตนเองและคาดหวังลักษณะหรือแนวทางที่ผู้อื่น ๆ ปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ตนเองคาดหวัง

6. การมองแต่ตัวเอง บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งคิดว่าตัวเอง ควรจะต้องทำและควรจะเป็นตามที่ตนเองคิดเท่านั้น

7. การบีบบังคับ บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความรู้สึกว่าตนถูกบังคับให้ทำ

8. นิสัยและประเพณี บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ตามพื้นฐานทางด้านวัฒนธรรม ประเพณีและพื้นฐานนิสัยของแต่ละบุคคล

9. โอกาส บุคคลและกลุ่มบุคคล มักจะมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามแต่โอกาสและสถานะทางสังคมจะเอื้ออำนวย

10. บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนมีความสามารถ

11. การสนับสนุน บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเริ่มปฏิบัติงานเมื่อเขารู้สึกว่าเขาได้รับการสนับสนุน

สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรัชญา เวสารัชช์ (2528, หน้า 33 - 35) ที่ได้อธิบายถึงปัจจัยที่ผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนว่ามีอยู่ 4 ปัจจัยด้วยกันคือ

1. ปัจจัยภายในตัวบุคคลก่อให้เกิดเป็นแรงผลักดันหรือแรงจูงใจที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลเองให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

2. ปัจจัยสภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม

3. ปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น

4. รางวัลหรือผลตอบแทนคือการที่ประชาชนหรือกลุ่มบุคคล เข้ามามีส่วนร่วมโดยหวังประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การเงิน ด้านวิชาการมีความเชื่อถือในชุมชนหรือในสังคม เป็นต้น

แต่ทั้งนี้ โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1977, pp. 17 - 19) เสนอบริบท

อีกรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า ในการพิจารณาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการใด ๆ ก็ตาม จะต้องคำนึงถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมซึ่งมีความซับซ้อนอย่างมากได้แก่

1. ปัจจัยทางกายภาพและชีวภาพ

2. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

3. ปัจจัยทางการเมือง

4. ปัจจัยทางสังคม

5. ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม

6. ปัจจัยทางด้านประวัติศาสตร์

นอกจากนี้ โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1977, pp. 59 - 79) ได้เสนอเพิ่มเติมว่า มีการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น มีปัจจัยหลายอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ได้แก่

1. อายุและเพศ

2. สถานภาพในครอบครัว

3. ระดับการศึกษา

4. สถานภาพทางสังคม

5. อาชีพ

6. รายได้และทรัพย์สิน

7. พื้นที่ดินถือครองและสถานภาพการทำงาน

ทั้งนี้จากการประมวลองค์ความรู้ทั้งหมด ผู้วิจัยได้นำเสนอถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ

กระบวนการในการมีส่วนร่วมของประชาชนออกได้เป็น 4 ปัจจัยคือ

1. ปัจจัยเฉพาะบุคคล อันได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส

2. ปัจจัยในเรื่องของเวลา อันหมายถึงระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่และมีความหมายครอบคลุมถึงระยะเวลาในการอยู่ในสถานภาพทางสังคม สถานภาพใดสถานภาพหนึ่ง เช่น การดำรงตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สามสมัย เป็นต้น
3. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ เช่น อาชีพ รายได้
4. ปัจจัยในเรื่องของสถานภาพทางสังคม เช่น การดำรงตำแหน่งทางสังคม เช่น เป็นผู้ใหญ่บ้าน เป็นกำนัน หรือผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา

การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญของหน่วยงานภาครัฐ ที่ภาครัฐใช้ในการให้ในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ แก่ประชาชน โดยสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2555) ได้อธิบายว่า การกระจายอำนาจอาจมีความหมายครอบคลุมถึงการ การถ่ายโอนในเรื่องของอำนาจหน้าที่ ภารกิจ งบประมาณดำเนินการจากส่วนกลางไปสู่ในระดับท้องถิ่น ซึ่งการกระจายอำนาจนี้อาจอยู่ในรูปแบบของการกระจายอำนาจในลักษณะของการกำหนดภารกิจในการทำงานเฉพาะอย่าง หรือในรูปแบบของการกระจายอำนาจที่ยึดในเรื่องของขอบเขตพื้นที่ในการดำเนินงานเช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ โดย สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ (2555) ได้ให้เหตุผลเพิ่มเติมว่า เพื่อให้การกระจายอำนาจนั้น ประสบผลสำเร็จมีการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นหรือในชุมชน จำต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกภายในท้องถิ่นหรือชุมชน ซึ่งอันที่จริงแล้วการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นนั้นมีความหมายครอบคลุมในหลาย ๆ ด้าน เช่น การใช้สิทธิเลือกตั้ง การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแสดงความเห็นในการพัฒนา หรือการร่วมในการประเมินผลของโครงการนั้น ก็ล้วนแต่เป็นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนทั้งสิ้น การที่หน่วยงานภาครัฐได้มีการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ นั้น ล้วนส่งผลดีต่อการกระจายอำนาจและการพัฒนาภายในท้องถิ่นหรือชุมชน กล่าวคือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจะทำให้เกิดรูปแบบการทำงานที่มีความโปร่งใส เป็นธรรม ลดการทุจริต เพราะเกิดการตรวจสอบจากภาคประชาชน ลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างหน่วยราชการกับประชาชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นร่วมกันอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ (2555) ได้อธิบายถึงวิธีการที่การมีส่วนร่วมของประชาชน ในด้านการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเอาไว้ดังต่อไปนี้ คือ

1. การลงสมัครรับเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ เช่น สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2. การให้การสนับสนุนผู้ลงรับสมัครเลือกตั้งคนที่ท่านคิดว่าเป็นคนดีมีความรู้และความสามารถ

3. ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ

4. การเสนอข้อบัญญัติต่าง ๆ ภายในท้องถิ่น

5. การเสียภาษีบำรุงท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ภาษีป้าย ภาษีที่ดิน ภาษีโรงเรือน

6. การให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อสมาชิกและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชน

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการเข้ามามีส่วนร่วมในการกระจายอำนาจ

สำหรับประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการเข้ามามีส่วนร่วมนั้นสำนักงาน

คณะกรรมการการกระจายอำนาจ (2555) กล่าวว่า สามารถพิจารณาออกเป็น 2 ประการสำคัญต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. ประชาชนได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ จากภาครัฐ เช่น การบริการขั้นพื้นฐาน การสาธารณสุขดีขึ้น เนื่องจากการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้เกิดการพัฒนาที่ตรงตามความต้องการของประชาชน

2. ประชาชนมีโอกาสในการเข้าไปตรวจสอบดูแลให้การทำงานของภาครัฐ ให้มีความโปร่งใสและเป็นธรรมสอดคล้องตามหลักธรรมาภิบาล

3. ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าไปบริหารงาน เช่น การลงรับสมัครเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ การเสนอแนวความคิด แผนงาน นโยบายในการทำงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

การนำเอาหลักการและแนวคิดการมีส่วนร่วมมาใช้ในการวิจัย

ทั้งนี้การศึกษาและทบทวนวรรณกรรมในส่วนของหลักการและแนวคิดของการมีส่วนร่วมมาใช้ในการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อกระบวนการทำงานตามหลักการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อที่จะได้นำผลของการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนากระบวนการในการทำงานตามแนวคิดคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐต่อไปในอนาคต

แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2555) ได้อธิบายว่า องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีวิวัฒนาการและความเป็นมาเช่นเดียวกับสภาตำบล เหตุที่มีการจัดตั้งองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดส่วนตำบลขึ้นมาใหม่นั้น เนื่องจากรัฐบาลในช่วงเวลาดังกล่าวมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ประชาชนให้มากขึ้น จึงได้พิจารณาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับ “สภาตำบล” ที่มีอยู่แต่เดิมเสียใหม่ และได้มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยให้มีการยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใหม่ เรียกว่า “องค์การบริหารส่วนตำบล” และต่อมาได้มีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้มาจนถึง ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2543

หลักเกณฑ์การจัดตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งจาก สภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนใน ปีงบประมาณที่ ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยที่มีการเปลี่ยนแปลง (ซึ่งทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย และประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา) การประกาศยกฐานะ สภาตำบลเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลต้องทำเป็น ประกาศ กระทรวงมหาดไทยและประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา โดยในประกาศให้ระบุชื่อและเขต ขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

การยุบรวมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

1. องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีจำนวนประชากรไม่ถึง 2,000 คน ทั้งเป็นเหตุ ไม่สามารถที่จะดำเนินการบริหารงานพื้นที่นั้นให้มีประสิทธิภาพในลักษณะขององค์การบริหาร ส่วนตำบลได้ ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศยุบองค์การบริหารตำบลดังกล่าว โดยให้รวมพื้นที่ เข้ากับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกัน หรือให้ตรา พระราชกฤษฎีกายุบองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว โดยให้รวมพื้นที่เข้ากับหน่วยการบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกัน ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขต ตำบลนั้นภายใน 90 วัน นับแต่วันที่มีเหตุดังกล่าว

2. สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้นได้

3. สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับหน่วยการบริหารราชการ ส่วนท้องถิ่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขต ตำบลนั้น โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้กำหนดเขตใหม่ของหน่วยการบริหารราชการ ส่วนท้องถิ่นไว้ในพระราชกฤษฎีกาด้วย

อำนาจหน้าที่

องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ทั่วไป

พัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

2. หน้าที่ที่กฎหมายบังคับให้ทำ

2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอย

และสิ่งปฏิกูล

2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ

2.7 คุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของ

ท้องถิ่น

2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือ

บุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3. หน้าที่ที่ไม่บังคับให้ทำ

3.1 ให้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร

3.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

3.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

3.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

3.12 การท่องเที่ยว

3.13 การผังเมือง

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออก ข้อบังคับตำบล เพื่อใช้บังคับภายในตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยจะกำหนดค่าธรรมเนียมหรือกำหนดโทษ ปรับได้ไม่เกิน 500 บาท

รูปแบบการบริหาร

องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น จำนวนอย่างน้อยที่สุด 6 คน แต่จะมีจำนวนมากเพียงใดขึ้นอยู่กับจำนวนหมู่บ้านในเขต ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนหมู่บ้านและจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

จำนวนหมู่บ้านในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
1 หมู่บ้าน	6 คน
2 หมู่บ้าน	หมู่บ้านละ 3 คน
ตั้งแต่ 3 หมู่บ้านขึ้นไป	หมู่บ้านละ 2 คน

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ต้องมีคุณสมบัติตามข้อ (1) และ (2) และไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม (3) และ (4) ดังนี้

- (1) เป็นผู้ใหญ่วัยบรรลุนิติภาวะ สัญชาติไทย หรือชาวต่างประเทศที่พำนักในประเทศไทยอย่างถาวร
- (2) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่าทุจริตต่อหน้าที่

(3) เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก โดยพ้นโทษมาแล้วไม่ถึง 3 ปี ในวันเลือกตั้ง เว้นแต่โทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

- (4) เป็นผู้วิกลจริตในทางทุจริต หรือเสื่อมเสียศีลธรรม

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

1. มีคุณสมบัติตามมาตรา 9 (1) และ (2) ดังนี้

- (1) มีสัญชาติไทย และมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
- (2) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำ และมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ในหมู่บ้านในตำบลนั้นเป็นเวลาติดต่อกัน ไม่น้อยกว่า 6 เดือนจนถึงวันสมัคร

รับเลือกตั้ง

2. ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 9 (3) - (7) (9) หรือ (10) ดังนี้
 - (3) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
 - (4) เป็นผู้มึนเมาหรือมีอาการวิกลจริต จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบติดยาเสพติดให้โทษหรือเป็นโรคตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดไว้สำหรับคุณสมบัติของผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่
 - (5) เป็นสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานองค์การของรัฐ
 - (6) เป็นผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หรือสารวัตรกำนัน
 - (7) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่าทุจริตต่อหน้าที่
 - (8) เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก โดยพ้นโทษมาแล้วไม่ถึง 3 ปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่โทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
 - (9) เป็นผู้มีความผิดในทางทุจริต หรือเสื่อมเสียศีลธรรม
3. ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ในสัญญาจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลที่ดินสมัครรับเลือกตั้งหรือในกิจการที่กระทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น
4. ไม่เคยถูกผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ออกจากตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือ แพทย์ประจำตำบล เว้นแต่จะพ้น 5 ปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งจนถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง
5. ไม่เคยถูกสภาตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล หรือไม่เคยถูกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเว้นแต่จะพ้น 5 ปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งจนถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

วาระดำรงตำแหน่ง

อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

การสิ้นสุดสมาชิกภาพ

1. ถึงคราวออกตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
2. ตาย
3. ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันลาออก

4. เป็นผู้มีส่วนได้เสีย ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญากับองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ตนดำรงตำแหน่งหรือในกิจการที่กระทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น
5. ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 47 ทวิ
6. มิได้อยู่ประจำในหมู่บ้านที่ได้รับเลือกตั้งเป็นระยะเวลาติดต่อกันเกินหกเดือน
7. ขาดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลติดต่อกันสามครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

8. สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเพราะมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณา และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

9. ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายเกี่ยวกับการลงคะแนนเสียงให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง

การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และในระหว่างที่ไม่มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลมาใช้บังคับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยอนุโลม

เมื่อมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือถือว่ามีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นใหม่ภายใน 60 วัน

การเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง เพราะเหตุแห่งการครบกำหนดวาระให้มีการเลือกตั้งภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ครบวาระ

การเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง เพราะเหตุอื่น นอกจากครบวาระหรือยุบสภา ให้เลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างภายใน 60 วันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งที่เหลืออยู่ไม่ถึง 180 วัน จะไม่ดำเนินการเลือกตั้งขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้

อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

1. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การ

บริหารส่วนตำบล

2. พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
3. ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบลตาม และกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาและรองประธานสภา 1 คน ซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยนายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้งตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ประธานสภาและรองประธานสภาอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี

ประธานสภาและรองประธานสภานอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว อาจพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

1. ลาออกโดยยื่นหนังสือต่อนายอำเภอ
2. พ้นจากตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
3. ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหาร

เมื่อตำแหน่งประธานสภาและรองประธานสภาว่างลง เพราะเหตุอื่นนอกจากครบวาระ ให้มีการเลือกใหม่ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง

การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ในปีหนึ่งมีสมัยประชุมสามัญ 2 สมัย หรือหลายสมัย แล้วแต่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนด แต่ต้องไม่เกิน 4 สมัย

การประชุมสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดไม่เกิน 15 วัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปต้องได้รับอนุญาตจากนายอำเภอ สำหรับการประชุมครั้งแรกต้องดำเนินการภายใน 45 วันนับแต่วันเลือกตั้ง

เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภา ประธานกรรมการบริหาร หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาเท่าที่มีอยู่ อาจทำคำร้องขึ้นต่อ นายอำเภอ ขอให้เปิดประชุมสมัยวิสามัญ ถ้านายอำเภอเห็นสมควรก็ให้นายอำเภอเรียกประชุมวิสามัญได้

สมัยประชุมวิสามัญมีกำหนดไม่เกิน 15 วัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปต้องได้รับอนุญาตจากนายอำเภอ

ในการเรียกประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามสมัยประชุม ให้ประธานสภา เป็นผู้เรียกประชุมและเป็นผู้เปิดหรือปิดการประชุม

การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีสมาชิกสภาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม

เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกสมาชิกสภาคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและจัดการประชุม และงานอื่นใดตามที่สภามอบหมาย ทั้งนี้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งนี้จะเป็นคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในขณะเดียวกันไม่ได้

คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวน 3 คน ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้งประกอบด้วย

1. ประธานกรรมการบริหาร จำนวน 1 คน
2. กรรมการบริหาร จำนวน 2 คน

ประธานกรรมการบริหาร มีฐานะเป็นผู้แทนขององค์การบริหารส่วนตำบล ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งกรรมการบริหารคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหาร

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร

1. บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบังคับและแผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
2. จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ
3. รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง

4. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

คณะกรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

1. ถึงคราวออกตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
2. มีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
3. สมาชิกภาพของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงพร้อมกันตามมาตรา

47 ตี (9)

4. ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้คณะกรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 92

5. คณะกรรมการบริหารลาออก และในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ คณะกรรมการบริหารมีมติลาออก

6. ความเป็นกรรมการบริหารของประธานกรรมการบริหารสิ้นสุดลง

7. สภาก่อตั้งการบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

8. สภาก่อตั้งการบริหารส่วนตำบลมีมติไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบังคับงบประมาณ รายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่คณะกรรมการบริหารเสนอและ ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบังคับงบประมาณดังกล่าวด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

เมื่อคณะกรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งตามข้อ 4, 5, 6, 7 หรือ 8 ให้สภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นคณะกรรมการบริหารขึ้นใหม่ แล้วเสนอ ให้นายอำเภอ แต่งตั้งภายใน 15 วันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง และถ้าพ้นกำหนดเวลา 15 วัน แล้ว ไม่อาจแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารดังกล่าวได้โดยมีสาเหตุสำคัญจากสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล ให้นายอำเภอเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

นอกจากนี้แล้ว ความเป็นกรรมการบริหารสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ

1. พ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่ง นับตั้งแต่วันที่ลาออก

3. ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้กรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 92

4. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

5. ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจาก ตำแหน่งตามกฎหมายเกี่ยวกับการลงคะแนนเสียงให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้น จากตำแหน่ง

การบริหารงาน

การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมีพนักงานส่วนตำบลและมีโครงสร้างการ บริหารงาน ดังนี้

1. สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ส่วนต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งขึ้น

นอกจากนี้เพื่อประโยชน์แก่กิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหาร

ส่วนตำบลอาจร้องขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการชั่วคราวได้

รายได้

1. รายได้จากภาษี

1.1 ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรการฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียม รวมถึงผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์

1.2 ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อนที่จัดเก็บได้ในจังหวัด แล้วจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบล

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจออกข้อบังคับตำบล เพื่อเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 10 ของภาษีอากร และค่าธรรมเนียมประเภทใดประเภทหนึ่งหรือทุกประเภทดังต่อไปนี้

1.4 ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร ซึ่งสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ซึ่งร้านขายสุราตั้งอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5 รายได้จากอากรตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เงินจากประต่านบัตร ใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิ และนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดินที่เก็บในองค์การบริหารส่วนตำบล

1.6 ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม ทั้งนี้ในองค์การบริหารส่วนตำบลใดเมื่อได้มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แล้วให้จัดสรรแก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

1.7 เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติในองค์การบริหารส่วนตำบลใด ให้นำไปแบ่งให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

1.8 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจออกข้อบังคับตำบลเพื่อเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยให้กำหนดเป็นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มเพิ่มขึ้นจากอัตราที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร ดังต่อไปนี้

ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละศูนย์ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลเก็บในอัตราร้อยละศูนย์

ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มขึ้นในอัตราอื่น ให้องค์การบริหารส่วนตำบลเก็บหนึ่งในเก้าของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากรภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บเพิ่มขึ้นนี้ ให้ถือเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร

2. รายได้อื่น ๆ

- 2.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2.4 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามที่จะมีกฎหมายกำหนด
- 2.5 เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- 2.6 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
- 2.7 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- 2.8 รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

การกำกับดูแล

1. นายอำเภอ มีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ โดยนายอำเภอมีอำนาจเรียกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหาร พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลมาชี้แจงหรือสอบสวน ตลอดจนเรียกรายการและเอกสารใด ๆ จากองค์การบริหารส่วนตำบลมาตรวจสอบได้

2. เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม นายอำเภอจะรายงานเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

3. หากปรากฏว่าคณะกรรมการบริหาร กระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งให้คณะกรรมการบริหารทั้งคณะหรือกรรมการบริหารบางคน พ้นจากตำแหน่งได้ตามคำแนะนำของนายอำเภอ

การนำเอาหลักการและแนวคิดขององค์การบริหารส่วนตำบลใช้ในงานวิจัย

ทั้งนี้การศึกษาและทบทวนวรรณกรรมในส่วนของหลักการและแนวคิดขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ก็เพื่อให้ทราบถึงประวัติ ภูมิหลัง ขอบเขตและอำนาจหน้าที่ของสมาชิก

องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อที่จะได้มีการกำหนดขอบเขตของการศึกษาและจัดทำประเด็นคำถาม ได้ถูกต้องและสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบของตัวสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ในการศึกษา

ในพื้นที่ของอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ประกอบไปด้วย องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนทั้งสิ้น 8 องค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาแก้ว

ความเป็นมา

ตำบลเขาแก้ว เดิมเป็นส่วนหนึ่งของตำบลทุ่งเบญจา แต่เนื่องจากพื้นที่ของตำบลมาก ไม่สะดวกในการปกครอง จึงแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 2 ตำบล ในวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2533 โดยใช้ชื่อว่า “ตำบลเขาแก้ว” ตามชื่อภูเขาที่สูงที่สุดของตำบล คือ เขาแก้วกำปรง ทั้งนี้ใน แผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554 - พ.ศ. 2556 (องค์การบริหารส่วนตำบลเขาแก้ว, 2554, หน้า 5 - 10) ได้มีการให้รายละเอียดขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาแก้วไว้ดังต่อไปนี้คือ

สถานที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาแก้ว อยู่ระหว่างบริเวณพิกัด RQ 108305 ไปทางทิศ ตะวันออกถึงบริเวณพิกัด SV 774305 ไปทางทิศใต้ถึงบริเวณพิกัด SV 774124 ไปทางทิศตะวันตก ถึงบริเวณพิกัด RQ 108305 โดยตั้งอยู่พื้นที่ตำบลเขาแก้ว อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ห่างจาก ที่ว่าการอำเภอท่าใหม่ ประมาณ 26 กิโลเมตร และห่างจากศาลากลางจังหวัดจันทบุรี ประมาณ 45 กิโลเมตร

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลแก้งหางแมว อำเภอแก้งหางแมว จังหวัดจันทบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลทุ่งเบญจา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลวังใหม่ อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ภาพที่ 4 แผนที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขาแก้วอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี
(องค์การบริหารส่วนตำบลเขาแก้ว, 2554)

เนื้อที่

มีเนื้อที่ประมาณ 94,565 ไร่ หรือประมาณ 151,304 ตารางกิโลเมตร

ภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาแก้วส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เนินเขาสลับ

ที่ราบ

การปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาแก้ว ประกอบไปด้วยจำนวนหมู่บ้านในเขตตำบลเขาแก้วมี

10 หมู่บ้าน ดังนี้ คือ

1. หมู่ที่ 1 บ้านตะพง	มี 138 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 887 คน
2. หมู่ที่ 2 บ้านตะพงบน	มี 154 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 704 คน
3. หมู่ที่ 3 บ้านท่าปก	มี 150 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 664 คน
4. หมู่ที่ 4 บ้านคลองเขา	มี 68 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 292 คน
5. หมู่ที่ 5 บ้านแพร่งหน้าผาล่าง	มี 75 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 335 คน
6. หมู่ที่ 6 บ้านแพร่งหน้าผาบน	มี 145 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 587 คน
7. หมู่ที่ 7 บ้านคลองเหล็กบน	มี 186 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 816 คน
8. หมู่ที่ 8 บ้านตาเลียว	มี 150 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 636 คน

9. หมู่ที่ 9 บ้านวังปลา มี 185 ครัวเรือน จำนวนประชากร 882 คน
 10. หมู่ที่ 10 บ้านแก่น้อย มี 90 ครัวเรือน จำนวนประชากร 610 คน
 รวม มีประชากรทั้งสิ้น 6,433 คน แยกเป็นชาย 3,258 คน หญิง 3,175 คน มีสมาชิก

องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 20 คน

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

วิสัยทัศน์

เป็นสังคมเกษตรกรรมที่เข้มแข็ง ประชาชนอยู่ดีมีสุข

พันธกิจ

1. การส่งเสริม พัฒนาอาชีพและสร้างรายได้
2. การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ
3. การพัฒนาคุณภาพชีวิตและและความเข้มแข็งของชุมชน
4. การส่งเสริม พัฒนาการศึกษาศาสนา วัฒนธรรมท้องถิ่น
5. การพัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. การส่งเสริมพนักงานให้มีความรู้ ความสามารถในการบริการ
7. การส่งเสริมความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

1. มีคุณภาพชีวิตที่มั่นคง และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
2. มีเส้นทางการคมนาคมที่สะดวกสบาย
3. มีความพร้อมทางด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ
4. มีความพร้อมทางด้านการบริการและข้อมูลข่าวสาร
5. มีการเล่นกีฬาและออกกำลังกายกันอย่างแพร่หลาย
6. มีระบบจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ
7. มีระบบบริหารจัดการที่ดี เน้นประชาชนมีส่วนร่วม
8. ปลอดภัยจากโรคติดต่อและสิ่งเสพติด
9. มีการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรอย่างเป็นระบบ

ยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนา

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาดำบลและเศรษฐกิจ
 - 1.1 พัฒนาอาชีพและสร้างรายได้ที่ยั่งยืน
 - 1.2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ

- 2.1 สร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
- 2.2 ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น
- 2.3 พัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมที่มั่นคง
- 2.4 ส่งเสริม พัฒนาการกีฬาและนันทนาการ
- 2.5 พัฒนาการเรียนรู้การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการบริการจัดการบ้านเมืองที่ดี
 - 3.1 พัฒนาระบบงานให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมี

ประสิทธิภาพ

- 3.2 สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนและความโปร่งใสตรวจสอบได้
- 3.3 พัฒนาขีดความสามารถ ทักษะจิตสำนึกการปฏิบัติงานของบุคลากร
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 4.1 พัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรธรรมชาติ
 - 4.2 อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเบญจา

ประวัติความเป็นมา

เล่ากันว่าเดิมมีทุ่งหญ้าใหญ่อยู่ 5 ทุ่ง มีสัตว์ต่าง ๆ มาอาศัยค้ำน้ำจากทุ่งหญ้า 5 แห่งนี้เป็นประจำ ต่อมาชาวบ้านมาอาศัยอยู่ และมีพระสงฆ์มาจำพรรษาอยู่ เมื่อทางราชการจัดตั้งเป็นตำบล ราษฎรจึงพร้อมใจกันให้ชื่อว่า ตำบลทุ่งเบญจา ซึ่งหมายถึงทุ่งทั้ง 5 นั้นเอง (องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเบญจา, 2554) ได้มีการให้รายละเอียดขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเบญจาไว้ดังต่อไปนี้คือ

ที่ตั้ง

ลักษณะที่ตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเบญจา ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอท่าใหม่ โดยที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเบญจา ตั้งอยู่ที่ถนนหนองคล้า - ทุ่งใหญ่ อยู่ในเขตหมู่ที่ 4 บ้านสามหาด ห่างจากถนนสุขุมวิท หรือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 เป็นระยะทางประมาณ 6.2 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอท่าใหม่ประมาณ 19 กิโลเมตร ห่างจากที่ตั้งศาลากลางจังหวัดจันทบุรี ประมาณ 31 กิโลเมตร

พื้นที่

พื้นที่ของตำบลทุ่งเบญจา มีพื้นที่ประมาณ 103.4 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 64,625 ไร่ ส่วนพื้นที่ ที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเบญจา มีพื้นที่ประมาณ 86.15 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 53,845.75 ไร่

ภูมิประเทศขององค์การบริหารส่วนตำบล

ลักษณะภูมิประเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเบญจา สภาพโดยทั่วไป

ตอนบนเป็นป่าไม้ ภูเขาและที่เนินสูงเป็นส่วนใหญ่ มีที่ราบเป็นบางตอน ตอนกลางและตอนใต้เป็นพื้นที่ราบเป็นส่วนใหญ่มีที่เนินสลับเป็นบางตอน อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลเขาแก้ว อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ ตำบลเขาบายศรี

ตำบลสองพี่น้อง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลสองพี่น้อง อำเภอท่าใหม่ ตำบลวังโตนด

อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลวังโตนด ตำบลวังใหม่ อำเภอนายายอามจังหวัดจันทบุรี

การปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเบญจา ประกอบด้วย 13 หมู่บ้าน ความหนาแน่นเฉลี่ย

90.7 คน/ ตารางกิโลเมตร

1. บ้านน้ำโจน	มี 123 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 432 คน
2. บ้านปากคลองสามหนาด	มี 115 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 477 คน
3. บ้านสามหนาด	มี 225 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 615 คน
4. บ้านสะพานเล็ก	มี 366 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 808 คน
5. บ้านเนินพุดสีลปี	มี 273 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 862 คน
6. บ้านเนินดินแดง	มี 302 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 1,011 คน
7. บ้านเขาลูกช้าง	มี 107 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 360 คน
8. บ้านหนองระมาน	มี 199 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 592 คน
9. บ้านเขายายเปรื่อง	มี 142 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 485 คน
10. บ้านน้ำใส	มี 245 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 838 คน
11. บ้านทุ่งใหญ่	มี 109 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 331 คน
12. บ้านนาบัว	มี 129 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 522 คน
13. บ้านบึงบอน	มี 144 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 482 คน

รวม มีประชากรทั้งสิ้น 7,815 คน แยกเป็นชาย 3,897 คน หญิง 3,918 คน มีสมาชิก

องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 26 คน

วิสัยทัศน์การพัฒนางค์การบริหารส่วนตำบล

พัฒนาความเป็นอยู่ ควบคู่การศึกษา รักษาศิลปวัฒนธรรม นำสังคมสู่เศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. การพัฒนาคุณภาพชีวิต ศักยภาพของคน และความเข้มแข็งของชุมชน
2. การพัฒนาระบบการศึกษา การกีฬา และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
3. พัฒนาระบบสุขภาพพอเพียงโดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม
4. การพัฒนาและส่งเสริมความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจชุมชนโดยยึดแนวทาง

พระราชดำริ “เศรษฐกิจแบบพอเพียง”

5. ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าด้านการเกษตร
6. การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการ
7. การพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วม โดยให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชน

ร่วมกันตรวจสอบปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน

9. ส่งเสริมพนักงานให้มีความรู้ ความสามารถในการทำงาน และพัฒนาเทคโนโลยี

สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดี

10. ส่งเสริมการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการแก้ไขปัญหาเสพติด

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคนและสังคมที่มีคุณภาพ

1.1 การจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยให้มีคุณภาพและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ

1.2 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยให้มีคุณภาพเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทันเทคโนโลยี มุ่งสู่คุณภาพชีวิตที่ดี

1.3 จัดให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริม อนุรักษ์ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ที่เน้นเอกลักษณ์ ความเป็นไทยและท้องถิ่น

1.4 ส่งเสริมสนับสนุนการกีฬา นันทนาการกิจกรรมเด็ก เยาวชน ประชาชนและสวัสดิการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

1.5 จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความพร้อมแก่เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.6 พัฒนาระบบการบริหารและระบบการจัดการด้านสาธารณสุข

1.7 เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

1.8 การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

1.9 จัดหาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ/ ศาลา/ หอประชุม

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

- 2.1 ส่งเสริมการเกษตรและสร้างอาชีพ
- 2.2 การแก้ไขปัญหาผลผลิตทางการเกษตร
- 2.3 พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 2.4 สำรวจและจัดระบบข้อมูลพื้นฐานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ความต้องการในการพัฒนาอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
 - 3.1 พัฒนาการคมนาคมและการขนส่ง
 - 3.2 การพัฒนาแหล่งน้ำ
 - 3.3 พัฒนาสาธารณูปโภค สาธารณูปการ
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 4.1 การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 4.2 ปรับปรุงภูมิทัศน์
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการที่ดี
 - 5.1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและพัฒนา ระบบฐานข้อมูล
 - 5.2 พัฒนาขีดความสามารถในการให้บริการประชาชนและการปฏิบัติงาน
 - 5.3 พัฒนาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และสถานที่ในการปฏิบัติงาน
 - 5.4 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

องค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา - บ่อพุ

องค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา - บ่อพุ อยู่ในเขตอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยครอบคลุมเขตพื้นที่ 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลสีพยา และตำบลบ่อพุ โดยประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ยุบรวมองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อพุยุบรวมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลสีพยาตั้งแต่วันที่ 9 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2547 โดยใช้ชื่อว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา” และต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น “องค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา - บ่อพุ” โดยประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องเปลี่ยนชื่อองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 และมีพื้นที่ของแต่ละตำบลเท่ากับ 9.4 และ 3.6 ตารางกิโลเมตร ตามลำดับ รวมเป็นพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา - บ่อพุทั้งสิ้น 13 ตารางกิโลเมตร (องค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา - บ่อพุ, 2554) ได้มีการให้รายละเอียดขององค์การบริหารส่วนตำบล สีพยา - บ่อพุไว้ดังต่อไปนี้คือ

คำขวัญตำบลสีพยา

“น้ำตกมีตำนาน โบราณสถานน่าศึกษา ทิวทัศน์งดงามตา คำสีพยาน่าสลับฟัง
พลูยางร้อยปี ผลไม้พันธุ์ดีมีพร้อมพรั่ง เรื่องเล่าขานมากมายฟัง เหมือนดังประวัติ ฯ สีพยา”

คำขวัญตำบลป่อพุ

“น้ำพุผุดดิน ถิ่นอัญมณี มากมีผลไม้ มากมายศาสนสถาน สืบสานวัฒนธรรมไทย”

ที่ตั้ง

ลักษณะที่ตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา - ป่อพุ ตั้งอยู่ในพื้นที่เขตอำเภอท่าใหม่ อยู่ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 3 กิโลเมตรและห่างจากตัวเมืองจันทบุรี ประมาณ 9 กิโลเมตร โดย
การกำหนดเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา - ป่อพุไว้ดังนี้

หลักเขตที่ 1 ตั้งอยู่กึ่งกลางถนนศรีบุญเรืองบริเวณพิกัด PR 792945 ไปทางทิศตะวันออก
500 เมตร

ทิศเหนือ ตั้งแต่หลักเขตที่ 1 ไปทางทิศตะวันออกระยะทาง 500 เมตรไปทางทิศ
ตะวันออกเฉียงใต้ตามแนวกึ่งกลางถนนศรีบุญเรือง แบ่งเขตตำบลระหว่างตำบลสีพยากับตำบล
พลอยแหวนอำเภอท่าใหม่ผ่านสามแยกวัดสระแก้วถึงสามแยกวัดสิงห์ติดต่อตำบลบางกะจะ อำเภอ
เมืองจังหวัดจันทบุรี สิ้นสุดที่หลักเขตที่ 2 บริเวณพิกัด PR 800932 รวมระยะทางด้านทิศเหนือ
ประมาณ 1,500 เมตร

ทิศตะวันออก จากหลักเขตที่ 2 ไปทางทิศใต้ตามแนวเส้นแบ่งเขตตำบลระหว่างตำบล
สีพยา อำเภอท่าใหม่ กับตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง สิ้นสุดที่หลักเขตที่ 3 บริเวณพิกัด PR 794928
เป็นระยะทางประมาณ 700 เมตร

จากหลักเขตที่ 3 ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ตามแนวเส้นแบ่งเขตตำบลกึ่งกลาง
คลองสำโรง ตำบลสีพยา อำเภอท่าใหม่ กับตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง สิ้นสุดที่หลักเขตที่ 4
บริเวณพิกัด PR 789913 เป็นระยะทางประมาณ 3,300 เมตร

จากหลักเขตที่ 4 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ตามแนวเส้นแบ่งเขตตำบลกึ่งกลางคลอง
สำโรงตำบลสีพยา อำเภอท่าใหม่ กับตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง สิ้นสุดที่หลักเขตที่ 5 บริเวณพิกัด
PR 789911 เป็นระยะทางประมาณ 300 เมตร

ทิศใต้ จากหลักเขตที่ 5 ไปทางทิศตะวันตกตามแนวเส้นแบ่งเขตตำบลกึ่งกลาง
คลองยายเคื่อง ตำบลสีพยา อำเภอท่าใหม่ กับตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง สิ้นสุดที่หลักเขตที่ 6
บริเวณพิกัด PR 778905 เป็นระยะทางประมาณ 2,400 เมตรจากหลักเขตที่ 6 ไปทางทิศตะวันตก
เฉียงใต้ ตามแนวเส้นแบ่งเขตตำบลกึ่งกลาง คลองหิน ตำบลสีพยา อำเภอท่าใหม่ กับตำบลตะกาดเจ้า
อำเภอท่าใหม่ สิ้นสุดที่หลักเขตที่ 7 บริเวณพิกัด PR 750911 เป็นระยะทางประมาณ 1,700 เมตร

ทิศตะวันตก จากหลักเขตที่ 7 ไปทางทิศเหนือตามเส้นแบ่งเขตตำบลกึ่งกลางคลองหิน ตำบลสีพยา กับตำบลตะกาดแก้ว อำเภอท่าใหม่ สิ้นสุดที่หลักเขตที่ 8 บริเวณพิกัด PR 758924 เป็นระยะทางประมาณ 1,350 เมตร

จากหลักเขตที่ 8 ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือตามเส้นแบ่งเขตตำบลกึ่งกลาง คลองท่าใหม่ ตำบลบ่อพุ กับตำบลตะกาดแก้ว อำเภอท่าใหม่ สิ้นสุดที่หลักเขตที่ 9 บริเวณพิกัด PR 759932 เป็นระยะทางประมาณ 900 เมตร

จากหลักเขตที่ 9 ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือตามเส้นแบ่งเขตตำบลบ่อพุกับเทศบาล ตำบลท่าใหม่ สิ้นสุดที่หลักเขตที่ 10 บริเวณพิกัด PR 769944 เป็นระยะทางประมาณ 1,900 เมตร

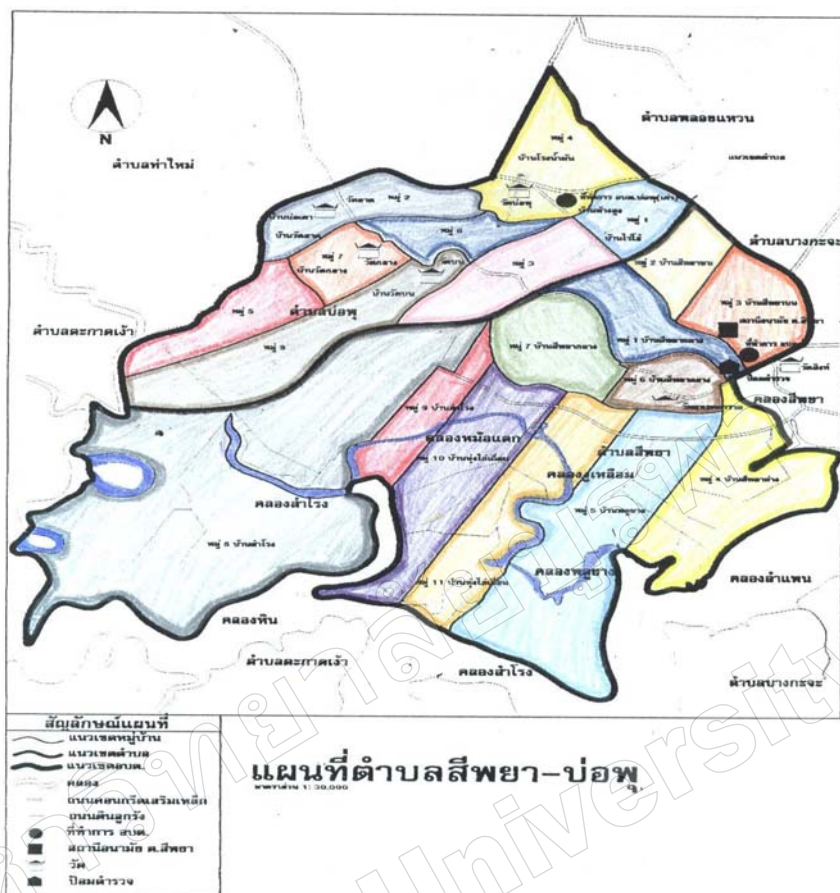
จากหลักเขตที่ 10 ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือตามเส้นแบ่งเขตตำบลบ่อพุกับเทศบาล ตำบลท่าใหม่ บริเวณถนนสาธารณประโยชน์สิ้นสุดที่หลักเขตที่ 11 บริเวณพิกัด PR 780945 เป็นระยะทางประมาณ 1,050 เมตร

จากหลักเขตที่ 11 ไปทางทิศเหนือตามเส้นแบ่งเขตตำบลบ่อพุ กับตำบลพลอยแหวน อำเภอท่าใหม่ สิ้นสุดที่หลักเขตที่ 12 บริเวณพิกัด PR 784955 เป็นระยะทางประมาณ 1,000 เมตร

จากหลักเขตที่ 12 ไปทางทิศเหนือตามเส้นแบ่งเขตตำบลบ่อพุกับตำบลพลอยแหวน อำเภอท่าใหม่สิ้นสุดที่หลักเขตที่ 13 บริเวณพิกัด PR 787951 เป็นระยะทางประมาณ 500 เมตร

จากหลักเขตที่ 13 ไปทางทิศเหนือตามถนนเขตพลอยแหวนบรรจบถนนศรีบุญเรือง สิ้นสุดที่หลักเขตที่ 14 บริเวณพิกัด PR 790947 เป็นระยะทางประมาณ 600 เมตร

จากหลักเขตที่ 14 ไปทางทิศเหนือตามเส้นแบ่งเขตตำบลบ่อพุ กับตำบลสีพยา อำเภอ ท่าใหม่ ตามแนวกึ่งกลางถนนศรีบุญเรืองบรรจบหลักเขตที่ 1 ที่บริเวณถนนศรีบุญเรืองบริเวณพิกัด PR 792945 เป็นระยะทางประมาณ 300 เมตร

ภาพที่ 5 แผนที่องค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา - บ่อพุ
(องค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา - บ่อพุ, 2554)

อาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา - บ่อพุ มีพื้นที่ประมาณ 13 ตารางกิโลเมตร (8,125 ไร่) โดยครอบคลุมเขตพื้นที่ตำบล 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลสีพยา และตำบลบ่อพุซึ่งพื้นที่ประมาณ 9.4 และ 3.6 ตารางกิโลเมตร ตามลำดับ

สภาพภูมิประเทศ

พื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา - บ่อพุ มีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบและราบลุ่มเหมาะแก่การประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ปลูกทุเรียน กล้วย ฝรั่ง มะม่วง สละ พริกไทย และการเลี้ยงกุ้ง ฯลฯ

เขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา - บ่อพุ แบ่งเขตการปกครองเป็นสองตำบลรวม 19 หมู่บ้าน โดยแยกเป็น

ตำบลสีพยา 11 หมู่บ้าน อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเต็มทั้งหมู่บ้าน

หมู่ 1 หมู่บ้านสีพยากลาง	มี 63 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	171 คน
หมู่ 2 หมู่บ้านสีพยาบน	มี 26 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	90 คน
หมู่ 3 หมู่บ้านสีพยาบน	มี 46 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	174 คน
หมู่ 4 หมู่บ้านสีพยาล่าง	มี 53 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	160 คน
หมู่ 5 หมู่บ้านพลูยาง	มี 42 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	175 คน
หมู่ 6 หมู่บ้านสีพยากลาง	มี 52 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	131 คน
หมู่ 7 หมู่บ้านสีพยากลาง	มี 45 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	201 คน
หมู่ 8 หมู่บ้านสำโรง	มี 60 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	131 คน
หมู่ 9 หมู่บ้านสำโรง	มี 21 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	66 คน
หมู่ 10 หมู่บ้านทุ่งไก่อเลื้อน	มี 44 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	215 คน
หมู่ 11 หมู่บ้านทุ่งไก่อเลื้อน	มี 82 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	122 คน

ตำบลบ่อพุ 8 หมู่บ้าน อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเต็มทั้งหมู่บ้าน

หมู่ 1 หมู่บ้านไร่ไธ้	มี 49 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	142 คน
หมู่ 2 หมู่บ้านวัดลาด	มี 52 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	193 คน
หมู่ 3 หมู่บ้านบ้านหมู	มี 42 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	116 คน
หมู่ 4 หมู่บ้านโรงน้ำมัน	มี 44 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	194 คน
หมู่ 5 หมู่บ้านบ่อเตา	มี 35 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	146 คน
หมู่ 6 หมู่บ้านห้างสูง	มี 31 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	139 คน
หมู่ 7 หมู่บ้านวัดกลาง	มี 48 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	191 คน
หมู่ 8 หมู่บ้านวัดบน	มี 53 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	176 คน

รวม มีประชากรทั้งสิ้น 2,913 คน แยกเป็นชาย 1,395 คน หญิง 1,518 คน มีสมาชิก

องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 38 คน

วิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา - บ่อพุ

“เศรษฐกิจพัฒนาสาธารณูปโภคครบครันสังคมน่าอยู่สิ่งแวดล้อมยั่งยืน”

พันธกิจการพัฒนา

พันธกิจที่ 1 มีสาธารณูปโภคสาธารณูปการอย่างเพียงพอและทั่วถึง

พันธกิจที่ 2 เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับเยาวชนและประชาชน

พันธกิจที่ 3 ประชาชนปฏิบัติตามกรอบของกฎหมายและสนับสนุนนโยบายรัฐบาล

พันธกิจที่ 4 ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจที่ 5 มีสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีการวางระบบผังเมืองรวม

พันธกิจที่ 6 ทำให้ประชาชนมีความรักในวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ดี

สืบไป

พันธกิจที่ 7 การเมืองมีความเข้มแข็งสามารถตรวจสอบได้

ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลสียะยา - ปอพู

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาด้านสาธารณูปโภคสาธารณูปการและโครงสร้างพื้นฐาน

1. สร้างและพัฒนาระบบไฟฟ้า
2. การก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษา ถนน ท่อระบายน้ำและร่องระบายน้ำ
3. สร้างและพัฒนาปรับปรุงระบบน้ำ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาด้านการเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและพัฒนาคุณภาพ

ชีวิต

1. ส่งเสริมการศึกษา
2. เพิ่มช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน
3. ส่งเสริมการรักษาสุขภาพอนามัยของ และแก่นนำครอบครัวการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย

กำลังกาย

4. วางมาตรการในการป้องกันโรคติดต่อและไม่ติดต่อ
5. การป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด
6. ส่งเสริม สนับสนุนด้านการสังคม สงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี

คนชรา ผู้พิการและ ผู้ด้อยโอกาส

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาด้านการจัดระเบียบชุมชน/ สังคมและการรักษาความสงบ

เรียบร้อย

1. การส่งเสริมประชาธิปไตยความ เสมอภาค สิทธิเสรีภาพของ ประชาชนทั่วไปและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

2. แนวทางการพัฒนาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
3. การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาด้านการพัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรการพานิชกรรมและการท่องเที่ยวตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. ส่งเสริม สนับสนุนอาชีพ การลงทุนและการแก้ไขปัญหาความยากจน
2. พัฒนาการเกษตรกรรมให้มีคุณภาพมาตรฐาน
3. การพัฒนาการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. สร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. แนวทางการพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาด้านการบำรุงรักษาศาสนา ศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

1. สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อทำนุบำรุงศาสนา ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมวันสำคัญ ของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาด้านการเมืองการบริหารตามหลักการบริหารจัดการที่ดี

1. การบริหารจัดการโดยมีภาคประชาชนมีส่วนร่วมและติดตามตรวจสอบ ผลการบริหารงานอย่างต่อเนื่องและการประชาสัมพันธ์
2. การบริหารบุคลากร และงบประมาณอย่างโปร่งใสถูกกฎระเบียบพัฒนาและ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

องค์การบริหารส่วนตำบลสองพี่น้อง

ความเป็นมา

แต่ก่อนตำบลสองพี่น้องมีสภาพเป็นป่าต่อมามีตระกูลสองตระกูลเข้ามาตั้งหลักปักฐาน ทำกินเรื่อยมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ห้า ได้มีพระราชบัญญัติ ปกครองท้องที่ขึ้นทางราชการจึงออกสำรวจ เพื่อจัดตั้งตำบล ทั้งสองตระกูลตกลงกันให้ใช้ชื่อตำบลสองพี่น้องมาจนถึงทุกวันนี้ องค์การบริหาร ส่วนตำบลสองพี่น้อง (2554) ได้มีการให้รายละเอียดขององค์การบริหารส่วนตำบล สองพี่น้องไว้ ดังต่อไปนี้คือ

ที่ตั้ง

ทิศเหนือ	ติดต่อ ตำบลเขาบายศรี และตำบลทุ่งเบญจา
ทิศตะวันออก	ติดต่อ ตำบลเขาบายศรี
ทิศใต้	ติดต่อ ตำบลเขาบายศรี ตำบลท่าใหม่ และตำบลโขมง
ทิศตะวันตก	ติดต่อ ตำบลทุ่งเบญจา และตำบลวังโดนด

อาณาเขต

รวม 74.1 ตารางกิโลเมตรคิดเป็นพื้นที่จำนวน 46,312.50 ไร่

เขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลสองพี่น้องมีพื้นที่ทั้งตำบล 17 หมู่บ้าน ดังต่อไปนี้

หมู่ 1 บ้านลัว	มี 268 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	805 คน
หมู่ 2 บ้านแพ่งขาหยั่ง	มี 262 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	829 คน
หมู่ 3 บ้านแถว	มี 178 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	474 คน
หมู่ 4 บ้านเขาน้อย	มี 41 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	155 คน
หมู่ 5 บ้านสามผาน	มี 164 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	393 คน
หมู่ 6 บ้านข้ามะปริง	มี 79 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	311 คน
หมู่ 7 บ้านหนองป่าหมาก	มี 72 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	257 คน
หมู่ 8 บ้านหนองตาลัน	มี 176 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	573 คน
หมู่ 9 บ้านวังด้วน	มี 59 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	199 คน
หมู่ 10 บ้านหนองหงส์	มี 40 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	143 คน
หมู่ 11 บ้านหนองเสม็ด	มี 40 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	161 คน
หมู่ 12 บ้านชำปลาไหล	มี 177 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	565 คน
หมู่ 13 บ้านวังเวียน	มี 106 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	378 คน
หมู่ 14 บ้านหนองหงษ์	มี 48 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	215 คน
หมู่ 15 บ้านไทรนอง	มี 174 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	553 คน
หมู่ 16 บ้านห้วยสะบ้า	มี 104 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	448 คน
หมู่ 17 บ้านแพ่งขาหยั่งพัฒนา	มี 356 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	924 คน
รวม มีประชากรทั้งสิ้น 7,383 คน แยกเป็นชาย 3,572 คน หญิง 3,811 คน มีสมาชิก			

องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 34 คน

วิสัยทัศน์การพัฒนา

“พัฒนาเศรษฐกิจ ใกล้เคียงประชาชน ส่งเสริมรายได้ สะดวกสบายการสัญจร สนับสนุนการศึกษา บำรุงศาสนาและวัฒนธรรม รับฟังความเห็นประชาชน”

ยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนา

1. การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้
 - 1.1 การพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน
 - 1.2 การส่งเสริมสุขภาพของคนไทยให้มีสุขภาพแข็งแรงทั้งการและใจและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่
 - 1.3 การเสริมสร้างให้คนไทยอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข
2. การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ
 - 2.1 การจัดกระบวนการชุมชนเข้มแข็ง

2.2 การสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน

2.3 การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสันติและเกื้อกูล

3. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน

3.1 การปรับโครงสร้างทางการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณค่าของสินค้าและบริการบนฐานของความรู้และความเป็นไทย

3.2 การสร้างภูมิคุ้มกันของระบบเศรษฐกิจ

3.3 การสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมและการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเป็นธรรม

4. การพัฒนาฐานของความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.1 การรักษาฐานทรัพยากรและความสมดุลของระบบนิเวศ

4.2 การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการพัฒนาที่ยั่งยืน

4.3 การพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

5. การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ

5.1 การเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมไทย

5.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชนให้สามารถเข้าร่วมในการบริหารจัดการประเทศ

5.3 การสร้างภาคราชการที่มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาลเน้นการบริการแทนการกำกับควบคุมและทำงานร่วมกันกับหุ้นส่วนในการพัฒนา

5.4 การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการประเทศสู่ภูมิภาค ท้องถิ่น และชุมชนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

5.5 ส่งเสริมภาคธุรกิจเอกชนให้เกิดความแข็งแกร่ง สุจริตและมีธรรมาภิบาล

5.6 การปฏิรูปกฎหมายกฎระเบียบและขั้นตอนกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อสร้างความสมดุลในการจัดสรรประโยชน์จากการพัฒนา

5.7 การรักษาและเสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสนับสนุนการบริหารและจัดการประเทศสู่คุณภาพและความยั่งยืน

องค์การบริหารส่วนตำบลโขมง

ความเป็นมา

“ตำบลโขมง” เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีท่าเรือ สะดวกในการคมนาคมติดต่อค้าขายโดยมีคลองวังโดนดเป็นเส้นทางสำคัญ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลโขมง (2554) ได้มีการให้รายละเอียดขององค์การบริหารส่วนตำบล โขมงไว้ดังต่อไปนี้คือ

ในอดีตได้รับการจัดตั้งเป็นอำเภอ เมื่อ พ.ศ. 2440 - 2443 เรียกว่า “อำเภอโขมง” ที่ว่าการตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำวังโดนด เพราะมีชัยภูมิที่ดี อยู่ใกล้ปากแม่น้ำ เรือใบหรือเรือสำเภานาคใหญ่เดินทางเข้าออกได้โดยสะดวก ต่อมาการคมนาคมเปลี่ยนไป จึงย้ายที่ว่าการไปยังเขาพลอยแหวน ก่อนที่จะย้ายมาตั้งที่ อำเภอท่าใหม่ในปัจจุบัน ในระหว่างที่ได้รับการจัดตั้งเป็นอำเภอมีผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอโขมง 3 ท่าน คือ

1. หลวงพรหมสุภาแพ่ง พ.ศ. 2440 - 2541
2. หลวงรัตนานครคลัง พ.ศ. 2441 - 2442
3. หลวงศรีรองเมือง พ.ศ. 2442 - 2443

ตำบลโขมง ได้รับการจัดตั้งเป็นสภาตำบล เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 และได้รับการจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลโขมง จัดเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล กลางสถานที่ตั้งอยู่ที่ หมู่ 5 ตำบลโขมง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

สภาพทั่วไป

ตำบลโขมงมีพื้นที่ประมาณ 20.88 ตร.กม. หรือประมาณ 13,050 ไร่ มีแม่น้ำน้อยใหญ่ล้อมเกือบรอบมีป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ มีปากแม่น้ำออกสู่อ่าวไทย มีเกาะนกเล็ก ที่มินิก นานาชนิดอาศัยอยู่จำนวนมาก เหมาะแก่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลโขมง ตั้งอยู่ที่ หมู่ 5 ตำบลโขมง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี อยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอท่าใหม่ ประมาณ 10 กิโลเมตร และห่างจากตัวจังหวัดจันทบุรีประมาณ 20 กิโลเมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลราพันและตำบลวังโดนด
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลตะกาดเจ้าและตำบลคลองขุด มีคลองวังโดนด และคลองราพันเป็นเขตแดน

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ เทศบาลตำบลท่าใหม่และตำบลสองพี่น้อง มีคลองวังโตนด
เป็นเขตแดน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลคลองขุดและตำบลรำพัน มีคลองรำพันเป็นเขตแดน

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ เป็นที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเล น้ำท่วมถึงและมีคลองล้อมรอบคล้ายเกาะในพื้นที่
ตำบลโขมกมีคลองประมาณ 14 สาย ในสมัยอดีตใช้การคมนาคมทางน้ำเป็นหลัก พื้นที่ตำบลโขมก
จัดว่าเป็นพื้นที่ป่าชายเลนที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์อยู่มาก

ลักษณะการปกครอง

ตำบลโขมกประกอบด้วย 6 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ 1 บ้านโขมกล่าง	มี 134 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 1,363 คน
หมู่ 2 บ้านโขมกบน	มี 141 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 489 คน
หมู่ 3 บ้านพงพลว	มี 90 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 322 คน
หมู่ 4 บ้านบนเนิน	มี 64 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 190 คน
หมู่ 6 บ้านเกาะขวาง	มี 142 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 601 คน

รวม มีประชากรทั้งสิ้น 3,319 คน แยกเป็นชาย 1,469 คน หญิง 1,850 คน มีสมาชิก

องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 12 คน

วิสัยทัศน์การพัฒนา

“ยกระดับคุณภาพชีวิต เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพียบพร้อมวัฒนธรรม”

พันธกิจการพัฒนาท้องถิ่น

1. จัดให้มีสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานครบทุกด้าน
2. ให้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร
3. บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
5. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
6. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กีฬาและนันทนาการและการพักผ่อน

หย่อนใจ

7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชนผู้สูงอายุและผู้พิการ
8. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. การพัฒนาด้านคนและสังคม

- 1.1 ส่งเสริมและการพัฒนาคุณภาพชีวิต และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
- 1.2 ส่งเสริมการพัฒนาด้านการกีฬา และนันทนาการ
- 1.3 ส่งเสริมและพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 1.4 ส่งเสริมการพัฒนาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
- 1.5 การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 1.6 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 1.7 การจัดสวัสดิการและการสังคมสงเคราะห์
- 1.8 การพัฒนาการเมืองและการบริหาร
2. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
 - 2.1 การส่งเสริมการประกอบอาชีพและการยกระดับรายได้
 - 2.2 การส่งเสริมการค้าตามพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง”
 - 2.3 การส่งเสริมการเกษตร
 - 2.4 การพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตร
 - 2.5 การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว
 - 2.6 การแก้ไขปัญหาการว่างงาน
3. การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
 - 3.1 ก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซม ถนน สะพาน ทางเท้า
 - 3.2 การพัฒนาระบบการบริการสาธารณะ
 - 3.3 การวางผังเมืองเพื่อการใช้ประโยชน์ของที่ดิน
4. การพัฒนาด้านแหล่งน้ำ
 - 4.1 การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
 - 4.2 การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค
 - 4.3 การส่งเสริมการมีส่วนร่วม

องค์การบริหารส่วนตำบลลำพัน

ความเป็นมา

จากการบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ภายในตำบลเล่าว่า “เมื่อก่อนมีหญิง - ชายคู่หนึ่งนั่งพลอครักกัน ได้ต้นตาลสองต้น มีลำต้นพันกันจึงกลายมาเป็นตำบลลำพัน และต่อมาได้กลายมาเป็นตำบลลำพัน และสภาตำบลลำพัน ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540” โดยองค์การบริหารส่วนตำบลลำพัน (2554) ได้มีการให้รายละเอียดขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพัน ไว้ดังต่อไปนี้คือ

ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลลำพัน ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ประมาณ 18 กิโลเมตรตำบลลำพัน มีเนื้อที่ ประมาณ 30.5 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 19,062.50 ไร่ (รวมที่สาธารณประโยชน์ 2,249.50 ไร่)

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลวังโตนด อำเภอนายายอาม
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลคลองขุด อำเภอท่าใหม่
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลโขมง อำเภอท่าใหม่
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลสนามไชยอำเภอนายายอาม

การปกครอง

ตำบลลำพัน มีหมู่บ้านจำนวน 10 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ 1 บ้านหนองหอย	มี 135 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 420 คน
หมู่ 2 บ้านเตาหม้อ	มี 53 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 121 คน
หมู่ 3 บ้านท่าศาลา	มี 102 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 365 คน
หมู่ 4 บ้านทุ่งสน	มี 148 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 568 คน
หมู่ 5 บ้านลำพัน	มี 45 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 138 คน
หมู่ 6 บ้านต้นเลียบ	มี 85 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 234 คน
หมู่ 7 บ้านสองห้อง	มี 127 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 443 คน
หมู่ 8 บ้านไร่เก่า	มี 147 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 475 คน
หมู่ 9 บ้านหนองท้ายเรือ	มี 116 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 402 คน
หมู่ 10 บ้านโป่งมะขามหวาน	มี 82 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 278 คน

รวม มีประชากรทั้งสิ้น 3,444 คน แยกเป็นชาย 1,686 คน หญิง 1,758 คน มีสมาชิก

องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 20 คน

วิสัยทัศน์การพัฒนา

“ประชาชนมีงาน มีรายได้ การศึกษาพัฒนา สุขภาพดีถ้วนหน้า สาธารณูปโภคครบครัน ยึดมั่นธรรมาภิบาล”

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. การพัฒนาอาชีพและเพิ่มรายได้

1.1 พัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้ราษฎรในการพัฒนาอาชีพผลิตภัณฑ์และการบรรจุภัณฑ์

1.2 ส่งเสริมและช่วยเหลืออาชีพทางการเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

1.4 ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ไข

ปัญหาความยากจน

1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนของกลุ่มอาชีพ

2. การพัฒนาด้านการศึกษา วัฒนธรรมและนันทนาการ

2.1 การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและในระบบ

2.2 ส่งเสริมและสนับสนุนศาสนา ศิลปวัฒนธรรมประเพณีและการอนุรักษ์ภูมิปัญญา

ท้องถิ่น

2.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการกีฬาต่าง ๆ

3. การพัฒนาด้านสาธารณสุข

3.1 ส่งเสริมและป้องกันโรคติดต่อ

3.2 ดูแลและส่งเสริมสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน

4. การพัฒนาด้านส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

4.1 ส่งเสริมและให้การสนับสนุนการให้การสงเคราะห์และพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก

เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส

4.2 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและพัฒนาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

4.3 ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

4.4 ดูแลรักษาจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5. การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

5.1 ก่อสร้าง ปรับปรุง ถนน สะพาน ระบบระบายน้ำ และพัฒนาระบบจราจร

5.2 ขยายเขตไฟฟ้าและไฟส่องสว่าง

5.3 ก่อสร้างและปรับปรุงระบบประปา

5.4 พัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค บริโภค และเพื่อการเกษตร

6. การพัฒนาด้านการเมืองการบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร

6.1 ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา

6.2 ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล

6.3 พัฒนาการจัดเก็บรายได้

6.4 จัดหา ปรับปรุง พัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้และสถานที่ในการปฏิบัติงาน

6.5 จัดหาที่ดินและก่อสร้างที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด

สภาพทั่วไป

ตำบลคลองขุดตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอท่าใหม่ ระยะห่างจากอำเภอท่าใหม่ประมาณ 15 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดจันทบุรี 30 กิโลเมตรโดยประมาณ เนื้อที่ 31.1 ตารางกิโลเมตร (19,437.5) ไร่ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด (2554) ได้มีการให้รายละเอียดขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด ไว้ดังต่อไปนี้คือ

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลราพัน อำเภอท่าใหม่ และตำบลสนามไชย
อำเภอนายายอาม

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลตะกาดเจ้า อำเภอท่าใหม่ และตำบลบางกะไชย
อำเภอแหลมสิงห์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลโขมง อำเภอท่าใหม่ และตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม

ทิศตะวันตก ติดกับชายฝั่งทะเลอ่าวไทย

ภูมิประเทศ

ภูเขาที่สำคัญของตำบลคลองขุด คือ ภูเขาเรือยรูเตาหม้อ เป็นเทือกเขาแนวยาว ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 2, 9, 10 ภูเขาแดง ภูเขาตาเกิด ภูเขาชำโหลง เป็นเทือกเขาแนวยาวติดต่อกัน ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 1, 3, 4, 5, 6, 8 ภูเขาทุ่งกระเบน ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 7 ชายทะเลที่สวยงามของตำบลคลองขุดซึ่งยังคงสภาพธรรมชาติที่สวยงาม และระบบนิเวศยังสมดุลอยู่คือ หาดเจ้าหลาว แหลมเสด็จ ปากน้ำแกลง หมู่บ้านที่ติดชายทะเล คือ หมู่ที่ 4, 5, 6, 7, 8

ภูมิอากาศ

ลักษณะทางภูมิอากาศเป็นลมมรสุมมี 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนเมษายน เป็นเวลา 3 เดือน โดยอากาศจะร้อนมากในเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนตุลาคม เป็นเวลา 6 เดือน โดยเฉลี่ยตกมากในเดือนมิถุนายน

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนมกราคมเป็นเวลา 3 เดือน โดยเดือนมกราคมเป็นเดือนที่มีอุณหภูมิต่ำสุด

การปกครอง

ตำบลคลองขุด มีหมู่บ้านจำนวน 10 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ 1 บ้านสัตบุศย์ มี 107 ครัวเรือน จำนวนประชากร 401 คน

หมู่ 2 บ้านนอกเขา	มี 107 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	381 คน
หมู่ 3 บ้านเนินประดู่	มี 102 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	335 คน
หมู่ 4 บ้านหมุด	มี 199 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	595 คน
หมู่ 5 บ้านเจ้าหลาว	มี 82 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	278 คน
หมู่ 6 บ้านหัวแหลมเจ้าหลาว	มี 223 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	814 คน
หมู่ 7 บ้านคู้กระเบน	มี 60 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	187 คน
หมู่ 8 บ้านอัมพวา	มี 158 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	547 คน
หมู่ 9 บ้านคลองขุด	มี 137 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	446 คน
หมู่ 10 บ้านคลองขุด	มี 101 ครัวเรือน	จำนวนประชากร	339 คน

รวม มีประชากรทั้งสิ้น 4,749 คน แยกเป็นชาย 2,331 คน หญิง 2,418 คน มีสมาชิก

องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 20 คน

วิสัยทัศน์การพัฒนา

“ส่งเสริมอาชีพประมง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา เป็นศูนย์กลาง
พัฒนาการเรียนรู้ระบบนิเวศน์ทางทะเล พร้อมบริหารจัดการบ้านเมือง”

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ส่งเสริมให้ตำบลคลองขุดมีการคมนาคมที่สะดวกสบาย
การสัญจรไปมารวดเร็ว และมีสิ่งสาธารณูปโภคอย่างทั่วถึงทั้งไฟฟ้า โทรศัพท์ และประปา
2. ด้านแหล่งน้ำ ส่งเสริมให้ตำบลคลองขุดมีน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอต่อ
ความต้องการของเกษตรกร และพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติให้สามารถเก็บกักน้ำได้ปริมาณมาก
กว่าเดิม
3. ด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมให้เศรษฐกิจของตำบลคลองขุดมีความเข้มแข็ง ประชาชนมี
ความเป็นอยู่ที่ดีมีรายได้เพิ่ม โดยเน้นตามแนวทางพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง”
4. ด้านสังคม ส่งเสริมให้ตำบลคลองขุดเป็นตำบลที่ปลอดภัยเสถียร ประชาชน
รักการกีฬา และเล่นกีฬากันอย่างแพร่หลาย และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
5. ด้านสาธารณสุข ส่งเสริมให้ตำบลคลองขุดเป็นตำบลที่ประชาชนมีสุขภาพอนามัย
แข็งแรงปลอดภัยจากโรคระบาดและส่งเสริมให้มีการกำจัดขยะ และพาหะนำโรคอย่างจริงจัง
6. ด้านการเมืองการบริหารส่งเสริมให้ตำบลคลองขุดมีสำนักงานที่น่าอยู่ประชาชนได้รับ
ข่าวสารอย่างทั่วถึง และรวดเร็ว สมาชิกและพนักงานปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และให้บริการ
ประชาชนแบบเชิงรุก

7. ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ตำบลคลองขุดมี
ทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ ไร้มลพิษ ปลอดภัยและมีความร่มเย็น

องค์การบริหารส่วนตำบลตะกาดเจ้า

ประวัติความเป็นมา

ตำบลตะกาดเจ้าเป็นชุมชนเก่าแก่ไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าก่อตั้งขึ้นเมื่อใด แต่มี
ผู้เล่าสืบต่อกันมาว่า มีมาตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นในสมัยรัชกาลที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงที่ทรงโปรด
เกล้าให้สร้างเมืองใหม่ที่ค่ายเนินวงรวมไปถึงการตั้งด่านตามปากน้ำต่าง ๆ ในพื้นที่ตำบลตะกาดเจ้า
ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของด่านปากน้ำแหลมหนู ซึ่งตั้งในสมัยนั้น ตะกาด หมายถึง ที่ดินที่อยู่หลังหาด
ชายทะเล แต่มีน้ำเค็มซึมขึ้นไปถึงได้สมัยก่อนบริเวณนี้เป็นที่สัญจรของคนทั่วไป ได้มีความขังทำ
ง้าวตกไว้บริเวณนี้ ชาวบ้านจึงเรียกว่า “ตะกาดง้าว” ต่อมาได้เพี้ยนเป็น “ตะกาดเจ้า” ทั้งนี้องค์การ
บริหารส่วนตำบลตะกาดเจ้า (2554) ได้มีการให้รายละเอียดขององค์การบริหารส่วนตำบลตะกาดเจ้า
ไว้ดังต่อไปนี้คือ

ภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ของตำบลตะกาดเจ้ามีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบมีเนินเขาเตี้ยในบางแห่ง เหมาะแก่
การทำนาและการปลูกพืชได้บ้างเล็กน้อย เช่น สุน มะพร้าว นอกจากนี้มีการทำการประมง เพราะ
บางพื้นที่ไม่สามารถปลูกได้ เนื่องจากเป็นน้ำเค็ม ดินมีลักษณะเปรี้ยว และติดชายฝั่งทะเลอ่าวไทย
เหมาะสำหรับที่จะพัฒนาส่งเสริมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ

อาณาเขต

ตำบลตะกาดเจ้ามีเนื้อที่ 43.1 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลท่าใหม่ ตำบลยายร้า อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลบ่อพุ ตำบลสิพยา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลบางกะไชย อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ อ่าวเกาะนก และตำบลคลองขุด อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

การปกครอง

ตำบลตะกาดเจ้าประกอบไปด้วย หมู่บ้าน 10 หมู่บ้าน ดังต่อไปนี้

หมู่ 1 บ้านตะกาดเจ้า	มี 237 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 916 คน
หมู่ 2 บ้านตะกาดเจ้า	มี 79 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 318 คน
หมู่ 3 บ้านตะกาดเจ้า	มี 136 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 518 คน
หมู่ 4 บ้านหนองคัน	มี 195 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 760 คน

หมู่ 5 บ้านท่าไต้	มี 282 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 1,105 คน
หมู่ 6 บ้านศรีอาวูธ	มี 189 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 706 คน
หมู่ 7 บ้านถนนมะกอก	มี 120 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 528 คน
หมู่ 8 บ้านคลองตาสังข์	มี 302 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 1,221 คน
หมู่ 9 บ้านปากน้ำแหมหนู	มี 360 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 1,188 คน
หมู่ 10 บ้านสามง่าม	มี 88 ครัวเรือน	จำนวนประชากร 393 คน
รวม มีประชากรทั้งสิ้น 7,593 คน แยกเป็นชาย 3,747 คน หญิง 3,486 คน มีสมาชิก		

องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 20 คน

วิสัยทัศน์การพัฒนา

“ตำบลตะกาดแก้วเป็นตำบลที่มีสังคมเข้มแข็งและคนคุณภาพ มีปัจจัยพื้นฐานที่ครบถ้วน เศรษฐกิจรากหญ้าที่ยั่งยืน อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมสะอาด ประชาชนอยู่ดี มีสุข”

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. การพัฒนาสังคมเข้มแข็งและคนคุณภาพ

1.1 การพัฒนาทางการศึกษา

1.2 การพัฒนาการยกระดับคุณภาพชีวิตสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และ

ผู้ด้อยโอกาส

1.3 การพัฒนาเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

1.4 การพัฒนาส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.5 การพัฒนากีฬาและนันทนาการ

2. การปัจจัยพื้นฐานที่ครบถ้วน

2.1 การพัฒนาด้านคมนาคม

2.2 การพัฒนาด้านแหล่งน้ำและระบบประปา

2.3 การพัฒนาด้านระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง

3. การเศรษฐกิจรากหญ้าที่ยั่งยืน

3.1 การพัฒนาทางการเกษตรและการประมง

3.2 การพัฒนาทางการท่องเที่ยว

3.3 การพัฒนาการส่งเสริมเศรษฐกิจภายในชุมชน

4. การพัฒนาการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอันอุดมสมบูรณ์

4.1 การพัฒนาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

- 4.2 การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
5. การพัฒนาการเมืองการปกครองและการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาล
 - 5.1 การพัฒนาการเมืองการปกครองตามแนวทางประชาธิปไตย
 - 5.2 การพัฒนาด้านประสิทธิภาพการบริหารงาน
 - 5.3 การพัฒนาประสิทธิภาพและการเพิ่มศักยภาพบุคลากร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกรียงศักดิ์ ตันดะตะนัย (2544) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผลต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษากรณีการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลีจังหวัดสมุทรปราการ โดยผลการศึกษา พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นในระดับปานกลาง

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คือ ระดับการศึกษา ระยะเวลาดำรงตำแหน่งความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำชุมชนของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรวมทั้งนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น ความสามารถในการบริหารงานและจริยธรรมของคณะกรรมการบริหาร

ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ได้แก่ เพศ อายุ และรายได้ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรวมทั้งความเป็นประชาธิปไตยในการบริหารงานและภาวะผู้นำของคณะกรรมการบริหารสำหรับแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การจัดให้มีการฝึกอบรม และจัดทำคู่มือการปฏิบัติหน้าที่แก่คณะกรรมการบริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมทั้งส่งเสริมให้คณะกรรมการบริหารมีจิตสำนึกในการกำหนดนโยบาย เพื่อช่วยเหลือคนยากจน มีความสามารถในการบริหารงานและมีจริยธรรมมากขึ้น

แสงนภา ทองวิทยา (2545) ที่ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษากรณีจังหวัดนครปฐม” ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม 30 คนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นในเรื่องการพัฒนาท้องถิ่นเป็นหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกคนและในฐานะที่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรส่วนปัจจัยเชิงใจที่ส่งผลให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า อายุการศึกษา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ภูมิภานาที่อยู่อาศัย อาชีพ รายได้ การได้รับข่าวสารการพัฒนา ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมสำหรับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น 5 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองการบริหารด้านสังคมและด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมผลปรากฏว่ากลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีส่วนร่วมในด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับมากสำหรับผลประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพบว่าอยู่ในระดับมาก

ธนวิทย์ กางการ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล นาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ จากผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าจากการประเมินผลส่วนใหญ่มีส่วนร่วมมากที่สุดคือด้านการร่วมค้นปัญหาและสาเหตุของปัญหา การพัฒนาท้องถิ่นด้านการร่วมวางแผนดำเนินกิจกรรมอยู่ในระดับมากตามลำดับด้านการร่วมลงทุน ปฏิบัติและด้านการมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อยแยกเป็นปัจจัยแต่ละด้านกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นคือ

1. เพศของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นปัจจัยที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้านเพศเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการมีส่วนร่วมมาก และเพศชายเป็นเพศที่มีส่วนร่วม มากกว่าเพศหญิงในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ
2. อายุของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นปัจจัยที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุดในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้าน อายุ เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการมีส่วนร่วมมากและอายุช่วง 41 - 50 ปี มีส่วนร่วมมากในการพัฒนาท้องถิ่น
3. การศึกษาของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นปัจจัยที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้าน การศึกษาเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการมีส่วนร่วมมากและคนที่มีการศึกษาสูงกว่ามีส่วนร่วมในการเข้าไปพัฒนาท้องถิ่นมากกว่า
4. ข้อมูลของข่าวสารสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นปัจจัยที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้าน ข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการมีส่วนร่วมมากและคนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่า คนที่ไม่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร
5. การเป็นสมาชิกกลุ่มของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นปัจจัยที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการมีส่วนร่วมมาก และการที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมมาก มีส่วนร่วมใน

การพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

6. ความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นปัจจัยที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้านซึ่งในการดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่มากสามารถเข้าร่วมดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นในเขตอื่น นอกเหนือจากเขตตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ควรศึกษาลักษณะของผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น เช่น ลักษณะผู้นำปฏิฐาน (Positive Leader) ผู้นำพลวัต (Dynamic Leader) และผู้นำนิเสธ (Negative Leader)

อารียา บุญเปลื้อง (2549) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่: เปรียบเทียบชาวไทยพื้นราบกับชาวไทยภูเขา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเปรียบเทียบระหว่างผู้นำชาวไทยพื้นราบกับผู้นำชาวไทยภูเขา 2. เพื่อศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เปรียบเทียบระหว่างผู้นำชาวไทยพื้นราบกับผู้นำชาวไทยภูเขา ประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้นำท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกเทศมนตรี รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้นำอื่น ๆ จำนวน 250 คน จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชาวไทยพื้นราบกับผู้นำชาวไทยภูเขามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง ไม่แตกต่างกัน และจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า ปัจจัยด้านเพศ สถานภาพสมรส รายได้ ตำแหน่ง จำนวนครั้งที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของผู้นำชาวไทยพื้นราบกับผู้นำชาวไทยภูเขา

กฤตภาส อิศราพานิช (2549) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อการพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษากรณีจังหวัดสระบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี 2. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี 3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น 4. เพื่อศึกษาผลประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ศึกษาจากสมาชิกสภาองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดสระบุรี จำนวน 30 คน และกลุ่มตัวอย่างจากข้าราชการสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี จำนวน 400 คน จากการศึกษาพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี มีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก และส่วนมาก (ร้อยละ 83.40) มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาท้องถิ่นมาก นอกจากนี้ยังพบว่า อายุ การศึกษา ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ภูมิฐานะที่อยู่อาศัย อาชีพ รายได้ และการได้รับข่าวสารการพัฒนาไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี และพบว่า ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีอยู่ในระดับมาก

ธนวัฒน์ คำภีลานนท์ (2550) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี 2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่าง คือ กรรมการชุมชนที่สังกัดอยู่ในเขตเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี จำนวน 242 คน จากการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี พบว่า กรรมการชุมชนที่มีเพศ อายุการศึกษา ตำแหน่ง รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และความรู้ในด้านการพัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นกรรมการชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดวงอุมา โพธิ์วัฒน์ (2551) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและหากพิจารณาถึง ปัจจัยส่วนบุคคลพบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นเพศชาย อายุของสมาชิกที่ต่ำกว่า 35 ปี และระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นในระดับมากที่สุด ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม พบว่า กลุ่มของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอาชีพเกษตรกรรมสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้สูงกว่าได้รับการฝึกอบรมมากกว่า และมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการจำนวนมากครั้งกว่ามีส่วนร่วมต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นในระดับมากที่สุดและระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานต่อการบริหารงานพัฒนา

ท้องถิ่น พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก

พระมหาอรุณ เจริญสุข (2551) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี 3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 400 คน จากการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นตามคุณลักษณะของประชากร พบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันของประชาชน มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน และระดับความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาท้องถิ่น

การนำเอาหลักการและแนวคิดของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใช้ในงานวิจัย

ทั้งนี้การศึกษาและทบทวนวรรณกรรมในส่วนสรุปจากงานวิจัยทั้งหมด ผู้วิจัยสามารถนำเอาผลการวิจัยมาใช้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์และประเมินผล เช่น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สถานภาพส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วม อันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่ง และรายได้

ตารางที่ 2 อ้างอิงข้อมูลของตัวแปร

ตัวแปร	แหล่งข้อมูล
เพศ	1. เกรียงศักดิ์ ดันทะตะนัย (2544, บทคัดย่อ) ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 2. ธนาวิทย์ กางการ (2549, บทคัดย่อ) ผลการศึกษา การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า เพศชายเป็นเพศที่มีส่วนร่วม มากกว่าเพศหญิงในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น อย่างมีประสิทธิภาพ
อายุ	1. กฤตภาส อิศราพานิช (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษากรณีจังหวัดสระบุรี พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อการพัฒนาท้องถิ่น 2. ธนวัฒน์ คำถิณานนท์ (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า กรรมการชุมชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปร	แหล่งข้อมูล
ระดับการศึกษา	1. ธนาวิทย์ กางการ (2549, บทคัดย่อ) ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า การศึกษาของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นปัจจัยที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากในการพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวมและรายด้าน การศึกษาเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการมีส่วนร่วมมากและคนที่มีการศึกษาสูงกว่ามีส่วนร่วมในการเข้าไปพัฒนาท้องถิ่นมากกว่า 2. พระมหาอรุณ เสียงสม (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของประชาชน มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน
ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่ง	1. กฤตภาส อิศราพานิช (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษากรณีจังหวัดสระบุรี พบว่า ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อการพัฒนาท้องถิ่น 2. อริยา บุญเปลื้อง (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่: เปรียบเทียบชาวไทยพื้นราบกับชาวไทยภูเขา ผลการศึกษาพบว่า จำนวนครั้งที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของผู้นำชาวไทยพื้นราบกับผู้นำชาวไทยภูเขา
รายได้	1. เกรียงศักดิ์ ดัฒนตะนัย (2544, บทคัดย่อ) ผลการศึกษาส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 2. อริยา บุญเปลื้อง (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่: เปรียบเทียบชาวไทยพื้นราบกับชาวไทยภูเขา ผลการศึกษาพบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของผู้นำชาวไทยพื้นราบกับผู้นำชาวไทยภูเขา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้บริการแก่ประชาชน และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้มากขึ้น แต่ในปัจจุบันแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐนั้นได้มีการนำไปใช้ในแวดวงที่ค่อนข้างจำกัด กล่าวคือ โดยส่วนใหญ่ มักจะมีการนำแนวคิดไปใช้ในระดับ หน่วยงานราชการขนาดใหญ่ เช่น ในระดับจังหวัด หรือในระดับกระทรวง กรม ต่าง ๆ ทั้งที่ความเป็นจริงแล้ว หน่วยงานราชการในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เทศบาลหรือ องค์การบริหารส่วนตำบลในหลาย ๆ แห่ง น่าจะมีการนำไปถือปฏิบัติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการประชาชน เนื่องจากการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากกว่าหน่วยงานขนาดใหญ่ และสามารถบริการประชาชนได้มีประสิทธิภาพมากกว่า

สำหรับ แนวคิด “การมีส่วนร่วม” นั้นในปัจจุบันการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน นับวันเป็นเรื่องที่ถูกหยิบยกมาให้ความสำคัญ และพูดถึงกันในทุกส่วนของการพัฒนาสังคม

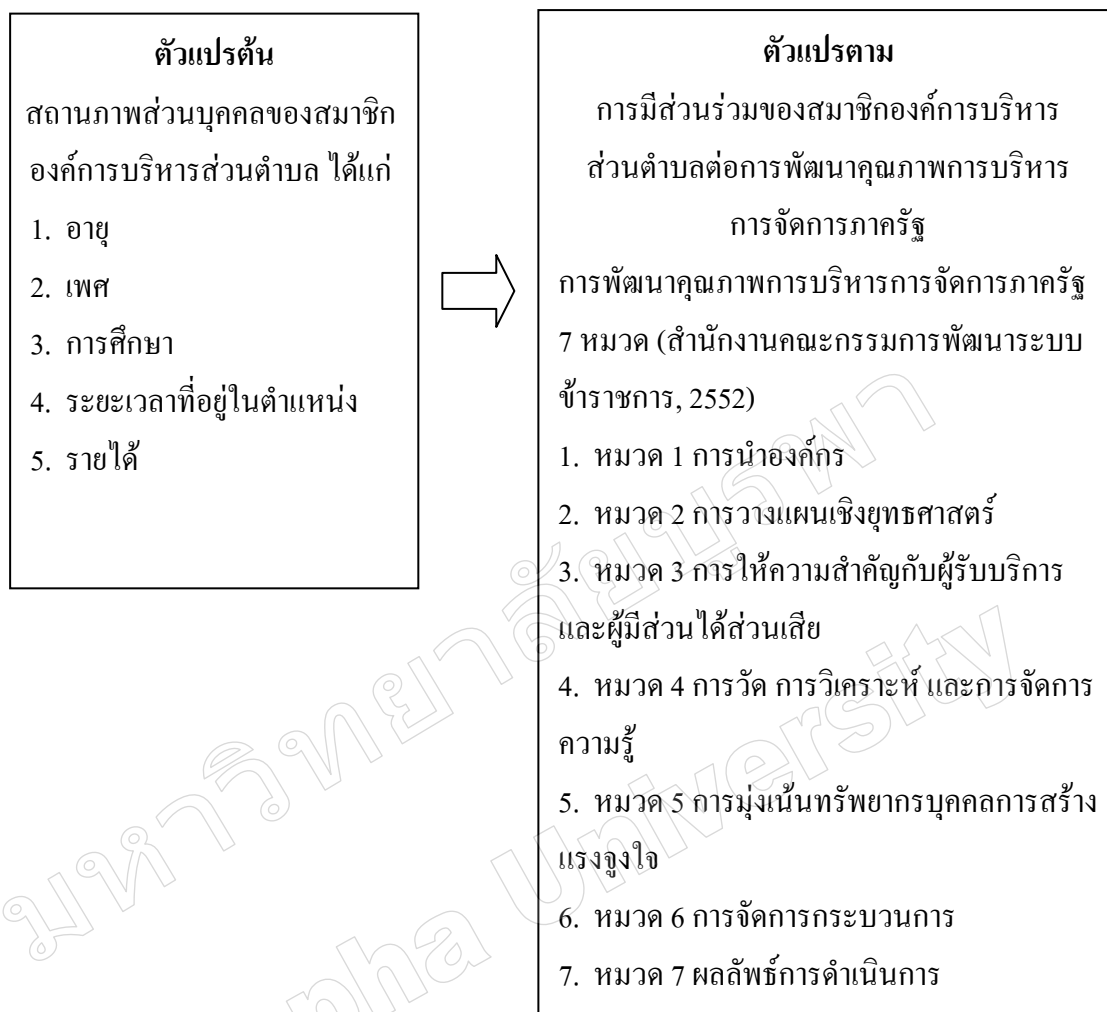
การจัดระบบการพัฒนาในรูปแบบใหม่ เน้นการให้ประชาชนได้ใช้ศักยภาพในการกำหนด การพัฒนาชุมชนและตนเองเป็นหลักในการดำเนินการจะก่อให้เกิดการทำงานอย่างเป็นระบบและ ตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

ดังนั้นเพื่อให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชนตามแนวทางการพัฒนา คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐต้องการศึกษาถึง การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหาร ส่วนตำบลในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและ เป็นแนวทางให้หน่วยงาน คือ องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถกำหนดแนวทางหรือนโยบายใน การพัฒนาศักยภาพของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เหมาะสมและสอดคล้องกับ ตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐต่อไปในอนาคต

ดังนั้นเพื่อก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลใน การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมในทุกมิติที่ เกี่ยวข้องกับการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ให้บริการแก่ประชาชน โดยกรอบ แนวคิดการวิจัยนั้นถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยหลักการและแนวคิดที่สำคัญ 2 ส่วน คือ

1. แนวคิดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาระบบราชการซึ่งประกอบไปด้วยหมวดหมู่ในการพัฒนาจำนวน 7 หมวด
2. ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ มากที่สุด, มาก, น้อยและน้อยที่สุด

ซึ่งผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดดังกล่าวมาบูรณาการร่วมกันจนสามารถสร้างกรอบแนวคิดใน การวิจัยครั้งนี้ขึ้นและนำเสนอในรูปแบบของกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังแผนภาพดังต่อไปนี้คือ

ภาพที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย